

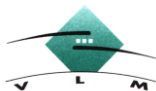
RUILVERKAVELINGSPLAN WILLEBRINGEN

Eindadvies

COÖRDINATIECOMMISSIE RUILVERKAVELING WILLEBRINGEN

Secretariaat: Vlaamse Landmaatschappij
Diestsevest 25
3000 LEUVEN
tel. 016.31.17.00.
fax 016.31.17.99.

Opgemaakt te Diest op 23 oktober 2003;
Door de Coördinatiecommissie voor de Ruilverkaveling Willebringen:

Neven Hendrik, Voorzitter, AMINAL afd. Land,

Deneef Roger, lid, AROHM Afd. Monumenten en Landschappen

Huys Wilfried, lid, Provinciale Landbouwkamer

Meurrens Jean, lid, Provincie Vlaams-Brabant,

Nuyts Joris, lid, Min.VI.Gem. adm. Land en Tuinbouw,

Petitjean Hubert, lid, Provinciale Landbouwkamer

Raymaekers Eddy, lid, Kadaster,

Saey Frank, lid, AMINAL afd. Natuur,

Vandenberge Erik, lid, AROHM afd. Ruimtelijke Ordening,

Vanparijs Guy, lid, Provinciale Landbouwkamer,

Vanschoenbeek Valère, lid, Provinciale Landbouwkamer

Meuleman Bart, raadgevend lid, AMINAL afd. Bos en Groen

Carchon Johan, secretaris, Vlaamse Landmaatschappij

Bogaert Nico, afdelingshoofd, Vlaamse Landmaatschappij

INHOUD

Pag.

Inleiding	
1 Onderzoek naar het Nut van Ruilverkaveling	
2 Actualisatie van het Juridisch- en Beleidskader	
3 Overzicht van de Thematische Studies	
4 Het ontwerp ruilverkavelingsplan	
5 Resultaten van de adviesronde	
6 Opdrachtdefiniëring	
6.1 Het plan	
6.2 Advies ruilverkavelingsgrens.....	
6.3 Advies ruilverkavelingsplan.....	
7 Thematische Gebiedsopties	
7.1 Landbouw	
7.2 Natuur, Landschap, Bos en Wildbeheer	
7.3 Water.....	
7.4 Archeologie en Cultuurhistorie	
7.5 Verkeer en Recreatie.....	
8 Integrale Gebiedsopties per Deelgebied	
8.1 Aardgat - Biesemveld	
8.2 Grijpenveld - Molenberg - Zegelberg - Lindeveld	
8.3 Medekesveld - Grote Kouter - Kolemveld	
8.4 Vertrijk	
8.5 Neervelp	
8.6 Redingen - Grote Dries - Kerselareveld	
8.7 Willebringen - Honsel	
8.8 Hoksem	
8.9 Jordaanbeek - Molenbeek	
8.10 Babelom	
8.11 Plateau van Bevekom	
8.12 Opvelp	
9 Aanvullende gegevens	
9.1 Grondbalans	
9.2 Natuurdecreet.....	

- 9.2.1 Aanduiding van percelen n.a.v. Art. 36.2 .....
- 9.2.2 Zorgplichtrapportering en voorstel van monitoringprogramma.....
- 9.3 Passende Beoordeling inzake projectontwikkeling in Vogel- en Habitatrichtlijngebieden

10 Kostenraming

11 Conclusies.....

Kaarten

1. Situering
- 1a Regionale Situering
- 1b Hydrografische Situering
- 1c Bodemkundige Situering
2. Splitsingsscenario op basis van de lijn E40/HSL
3. Splitsingsscenario op basis van het Mestdecreet
4. Indeling Plateau – Valleigebied
- 4b Habitatrichtlijngebied
5. Waterwinning Kuntich (Menebeek)
- 5b Landschapsatlas
- 5c Landschapsatlas regionaal
6. Gewestplanwijziging
7. Ruilverkavelingsgrens
8. Indeling Akker - intensief Graslandgebied
9. Categorisering van de Lokale Wegen
10. Concept Landbouwontsluiting
11. Mate van Ontsluiting
12. Taludkaart
13. Fietsersinfrastructuur
14. Wandelinfrastructuur
15. Regionale Fiets- en Wandelroutes
16. Provinciaal Fietsroutenetwerk
17. Gemeentelijke Fietsroutes
18. Gemeentelijke Wandelroutes
19. Indeling Deelgebieden
20. Zonerings Parkdomein Meldert
21. Gronden aangeduid in het kader van Art.36.2 van het Natuurdecreet

Bijlagen

Overzichtskaart

1. Ministerieel Besluit: Onderzoek naar het Nut van Ruilverkaveling
2. Ministerieel Besluit: Instelling van de Coördinatiecommissie voor de Ruilverkaveling Willebringen
3. Stroomschema
4. Thematische Studie: Wettelijk Kader en Beleidsinitiatieven (fase 1)
5. Rapportering voor de Zorgplicht en voorstel van monitoringprogramma
6. Passende Beoordeling inzake projectontwikkeling in Vogel- en Habitatrichtlijngebieden
7. Kostenraming
8. Thematische samenvatting van de Adviezen
9. Gemeentelijke Adviezen (2002)
10. Spontaan Advies van vzw Natuurpunt
11. Definitieve Gemeentelijke Adviezen (2003)

12. Advies AMINAL Afdeling Water

INLEIDING

Hiernavolgend rapport vormt fase 2 van de Overeenkomst met de Vlaamse Regering voor het opstellen van het Ruilverkavelingsplan voor de ruilverkaveling in onderzoek Willebringen.

Het werd definitief goedgekeurd door de Coördinatiecommissie voor de Ruilverkaveling Willebringen op 23/10/2003.

Dit rapport zal voorlopig ter goedkeuring worden voorgelegd aan de bevoegde Minister, waarna ook voldaan zal moeten worden aan de plicht om een conform verklaard Milieu Effecten Rapport (MER) op te stellen.

Ter situering van het projektgebied wordt verwezen naar Kaart 1a. Het gebied is gelegen ten zuidwesten van de stad Tienen, richting Leuven. Het is gelegen in een westelijke uitloper van het Haspengouwse en kan aanzien worden als een overgangsgebied tussen het Hageland in het noorden en de uitgestrekte leemplateaus in het zuiden (Waals-Brabant).

De procedurele situering kan afgelezen worden van het stroomschema in bijlage 3 van dit rapport.

Graag wil ik wijzen op de procedure van het opstellen van het Ruilverkavelingsplan. M.n. is een eerste Ontwerp-Ruilverkavelingsplan via een gerichte adviesronde openbaar gemaakt (hoofdstukken 1.4 en 1.5). Dit heeft reacties losgeweekt bij alle betrokkenen en bij de lokale bevolking. Vele adviezen hebben betrekking op de problematiek van wegverbeteringen. De aanpassing van het ontwerp heeft dan ook meermaals discussies in de Coördinatiecommissie opgeleverd. Na de studie van een aantal wegalternatieven en een aanvullende bevraging van de betrokken gemeentebesturen werd dan beslist tot voorliggend Ruilverkavelingsplan. Het wegenplan is naar mijn inziens een rationeel verantwoorde keuze gezien de huidige beleidsvoorwaarden (o.a. subsidiëring), de planomgeving in historische en ruimtelijke context en de ingebrachte adviezen.

De Coördinatiecommissie besliste tevens om een definitief advies van de betrokken Gemeentebesturen toe te voegen aan het Eindadvies. Dit omwille van de informatieve waarde en de bekommernis om het project van "onderuit" gestalte te laten krijgen.

Hierbij wil ik tevens iedereen danken die een bijdrage geleverd heeft aan de opbouw van dit rapport, weze het door informatieverstrekking of visievorming.

Philippe De Keyser

P.S. Bij het rapport hoort een Overzichtskaart waar de belangrijkste ontwerpelementen grafisch zijn opgenomen.

Hoofdstuk

1

**ONDERZOEK NAAR HET NUT VAN
RUILVERKAVELING**

Op 30/5/96 werd bij ministeriële beslissing het Onderzoek naar het Nut van Ruilverkaveling ingesteld voor het gebied Willebringen. Op 29/11/96 werd bij ministeriële beslissing een Coördinatiecommissie opgericht voor de Ruilverkaveling Willebringen. (zie bijlagen 1 en 2, zie kaart 1)

N.a.v. de ministeriële brief van 15/12/2000 betreffende de vertegenwoordiging van de afdeling Bos en Groen en de afdeling Water in de Coördinatiecommissie van de Ruilverkavelingsprojecten en het protocol "Samenwerkingsafspraken tussen de afdelingen Bos en groen, Land en Natuur van AMINAL en de afdeling ruilverkaveling van de VLM" werd een ambtenaar van Afdeling bos en groen opgenomen in de Coördinatiecommissie. De Afdeling Water werd gevraagd om een advies te formuleren op het Eindadvies opgesteld door de Coördinatiecommissie (zie bijlage).

Bij de beslissing omtrent het onderzoek naar het nut van ruilverkaveling werden 2 aandachtspunten meegegeven door de minister:

1. Vermits het om een relatief groot onderzoeksgebied gaat (ong. 3000ha), dient een eventuele opdeling in meerdere ruilverkavelingen te worden onderzocht.
2. Er dient in een planvoorstel extra aandacht besteed te worden aan de valleigebieden, vnl. dan aan het Mene/Jordaanvalleigebied.

Om op deze vragen in te gaan werden een aantal planopties onderzocht na de opmaak van de diverse thematische studies. Hieruit bleek het volgende:

1. M.b.t. een mogelijke splitsing van het onderzoeksgebied in meerdere ruilverkavelingen werden 2 mogelijke verdelingen onderzocht (zie kaarten 2 en 3). Een eerste, ruimtelijk evidente, splitsing is op basis van de autosnelweg E40 die het gebied van oost naar west doorsnijdt om een noordelijk en zuidelijk deel te vormen. Een 2^e mogelijke splitsing kan gebaseerd worden op het Mestdecreet, waardoor het zuidoostelijk deel een apart gebied zou vormen daar hier verstrengde bemestingslimieten gelden (groep water).

Omwille van landbouwkundige redenen werd geopteerd om dergelijke opdelingen niet voor te stellen daar in beide gevallen dit voor te veel landbouwbedrijven een opdeling van hun gronden zou betekenen. Hierdoor zouden teveel bedrijven in 2 ruilverkavelingsgebieden komen te liggen. Dit zou bijgevolg de optimale uitruikbaarheid van gronden ernstig hypothekeren. Wat betreft het verschil in bemestingslimieten volgens het Mestdecreet wordt gewezen op de prioriteit van een goede herverkaveling van gronden boven het al of niet gelegen zijn in een gebied waar verstrengde normen heersen. Dit geldt des te meer in deze akkerbouwstreek waar bemestingslimieten minder consequenties heeft. Indien individuele landbouwbedrijven hier toch meer belang aan hechten wordt voorgesteld om bij een uitruiling van gronden tussen de gebieden met verschillende bemestingslimieten de uitdrukkelijke toestemming van de gebruikers te vragen. Eventueel kan via min- en meerwaarden een vergoedingstelsel tussen de gebruikers onderling worden gecreëerd ten einde de uitruiling billijk te laten verlopen.

2. M.b.t. de gevraagde aandacht voor de valleigebieden wordt voorgesteld om extra ruimte voor extensieve functies in deze gebieden te creëren. Deze aanduiding kadert tevens in het Natuurdecreet. De oppervlakte van valleigronden wordt geraamd op...ha. Hiervan zijn ...ha feitelijk bos- en natuurgebieden. ...ha dienen in optimale omstandigheden hieraan te worden toegevoegd als extensieve landbouw en bos. Voor de resterende oppervlakte wordt voorgesteld om maximaal grasland te voorzien als landbouwgebruik. Om een dergelijk concept te realiseren is het noodzakelijk dat alle wettelijke middelen voor grondverwing worden aangewend. Zo is het o.m. van primordiaal belang om een voldoende grote grondreserve aan te leggen. Een stricte interpretatie van de Ruilverkavelingswet is onvoldoende om tegemoet te komen aan de gevraagde aandacht voor de valleien.

Voor de afbakening van deze valleigebieden (zie kaart 4) werd beroep gedaan op het huidige bodemgebruik en de thematische studies. Belangrijk bij de valleigebieden zijn

de gradiënten waar valleigronden overgaan in plateaugronden. Deze overgangen hebben een zeer hoge werkelijke of potentiële natuurwaarde vanwege het voorkomen van verschillende standplaatsfactoren. Tevens kunnen ze belangrijk zijn als buffer voor de vallei.

Een onderscheid qua functie wordt enkel gemaakt door intensieve graslandgebieden en extensieve graslandgebieden met evt. bosuitbreidingen aan te duiden. De extensieve gebieden worden niet verder ingedeeld daar er verschil kan zijn tussen wat haalbaar is economisch gezien en wat prioritair is wetenschappelijk gezien. Een indeling in natuurdoeltypen wordt voorgesteld in het Rapport op de Zorgplicht (Hoofdstuk 3.3.2.).

Hoofdstuk

2

**ACTUALISATIE VAN HET JURIDISCH-
EN BELEIDSKADER**

In het kader van de opmaak van de eerste fase van de overeenkomst tussen het Vlaams Gewest en de Vlaamse Landmaatschappij werd het wettelijk kader geschetst (zie bijlage 3). Volgende instrumenten met relevantie kwamen hierbij aan bod: Gewestplan Leuven, Gewestplan Tienen, Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, Beschermd Monumenten, Landschappen en Dorpsgezichten, Natuurdecreet, Vegetatiewijzigingsbesluit, Erkende Natuurreservaten, Bosdecreet, Milieuvergunningenbeleid (Mestdecreet, Mestactieplan, Vlarem, Bodemsaneringsdecreet), Kwaliteitsdoelstellingen van Waterlopen en het Beheer van Wegen en Waterlopen.

Aanvullend op dit reeds opgestelde Juridisch- en Beleidskader vermelden we enkele recente vernieuwingen en beleidsinitiatieven.

EG

Op 1/11/99 is een LIFE-project gestart mbt. "de Aanpak van Verdroging en Wateroverlast door Infiltratie, Lokale berging en Afremming van Hemelwaterafvoer". Dit, door de EG gesubsidieerde project, loopt voor de Gemeentes Bierbeek, Boutersem en Hoegaarden. Het project zal een studie en demonstratie opstellen inzake erosiebestrijding en Afkoppeling, hergebruik, infiltratie en berging van hemelwater. Tevens zal het resulteren in uitvoeringsmaatregelen. Het einde van het project is voorzien voor eind 2002.

Habitatrichtlijn (92/43/EEG)

Op 4 mei 2001 besliste de Vlaamse Regering over de aanmelding van nieuwe habitats en Speciale Beschermingszones. Als onderdeel van het gebied 'Valleien van de Winge en de Motte met valleihellingen', werd Meldertbos en de bronzone van de Molenbeek thv. Keulen (Meldert) aangeduid als habitatrichtlijngebied (Deelgebiedscode BE 24 000 12-16). Volgende habitats worden aangetroffen: beukenbos van het type met Ilex- en Taxussoorten, rijk aan epifyten; eikenbos van het type Stellario-Carpinetum; en alluviaal bos met zwarte els en gewone es.

Decreet betreffende het Natuurbehoud en het Natuurlijk Milieu

In het decreet worden de doelstellingen voor het natuurbehoud vastgelegd. Het beleid inzake natuurbehoud en de vrijwaring van het natuurlijk milieu richt zich op "de bescherming, de ontwikkeling, het beheer en het herstel van de natuur en de natuurlijke milieus"; maar ook op "de handhaving of het herstel van de daartoe vereiste milieukwaliteit". Hierbij is ook voorzien in erkennen van natuurgebieden in agrarische gebieden vanwege hun actuele of potentiële natuurwaarde. Deze gebieden kunnen via Ruilverkaveling worden aangeduid (art. 36.2). Het decreet voorziet ook een uitbreidingsperimeter voor de erkende natuurreservaten en voor het Vlaams Ecologisch Netwerk. In dit laatste en in het Integraal Verwevings- en Ondesteunend Netwerk kunnen gebiedsgerichte maatregelen genomen worden. Daarnaast en daarbuiten gelden het "stand-still"-principe en de zorgplicht waarbij "iedereen die handelingen verricht, is verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijze van hem kunnen gevergd worden om de vernietiging van de natuur of de schade aan natuur te voorkomen, beperken of te herstellen". Hiervoor dient de Code voor goede natuurpraktijk. Vegetatiewijzigingen (ook voor kleine landschapselementen) kunnen tevens vergunningsplichtig zijn.

Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

In het kader van de afbakening ligt een ontwerp voor een gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) ter goedkeuring bij de Vlaamse Regering voor onderdelen van de GEN (Gote Eenheid Natuur) "Hoegaardse Valleien". Op het voorontwerp werd een schriftelijk advies overgemaakt. Het RUP komt grotendeels (afgezien van enkele percelen) overeen met het Ruilverkavelingsplan.

Decreet op de Bescherming van Landschappen

Dit decreet regelt de bescherming van de landschappen en de instandhouding, het herstel en het beheer van de in het Vlaams Gewest beschermde landschappen. Met het oog op het verwezenlijken van de beheersdoelstellingen wordt voor elk beschermd landschap of voor een deel ervan een beheersplan gemaakt.

Landschapsatlas

Ter ondersteuning van het Landschapsbeleid werd per Provincie een Landschapsatlas uitgegeven. Geïnterpreteerde relictzonen worden ingedeeld in vlakvormige relictzonen, ankerplaatsen (relictzonen), lijn- en puntrelictzonen en zichten. Het Ruilverkavelingsgebied ligt grotendeels in het "Holle Wegen Landschap van Hoegaarden, Opvelp, Willebringen, Verrijck, Vissenaken". Het Kasteeldomein van Meldert, de dorpskern van Meldert tot aan de Oude Molen is afgebakend als ankerplaats.

Decreet op de Bescherming van het Archeologisch patrimonium

Dit decreet meldt dat de bescherming en het behoud van het archeologisch patrimonium van algemeen nut zijn. Artikel 5 van dit decreet voorziet dat voor alle werkzaamheden op basis van artikel 127 van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de organisatie van de ruimtelijke ordening een bindend advies bij het IAP moet worden ingewonnen. Het IAP kan dus bij de bouwvergunningsprocedure voorwaarden en/of voorschriften, die bij de uitvoering van de werken gerespecteerd moeten worden, opleggen.

Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (Conventie van Malta, Valletta, 16 januari 1992)

Alhoewel ze in Vlaanderen (nog) niet juridisch bindend is, heeft de Vlaamse regering in haar zitting van 8 juni 1999 de conventie van Malta wel goedgekeurd. Het regeerakkoord van de huidige Vlaamse regering (1999 - 2004) vermeldt: "... De invoering van de voorschriften van de onlangs bekrachtigde conventie van Malta vormt daarbij een hoeksteen." Er is duidelijk sprake van een concrete beleidsintentie, dat deze conventie, dat o.a. het principe "de veroorzaker betaalt" omschrijft, juridisch wenst te vertalen." i.p.v. "**Decreet op de Bescherming van het Archeologisch patrimonium**: Het besluit van 20/04/94 tot uitvoering van het decreet houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium bepaalt dat, in zones met beschermde archeologische vondsten of met toevalsvondsten, enkel werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden nadat de vergunning aangevraagd en afgeleverd is door de gemachtigde ambtenaar en na bindend advies van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium."

Decreet houdende maatregelen voor Grondwaterbeheer

Dit decreet regelt de vergunning voor het gebruik van grondwater en de afbakening van waterwingebieden en beschermingszones. In het onderzoeksgebied ligt één grondwaterwinning beheerd door VMW: mn. de Waterwinning Kuntich (Menebeek). In deze zone gelden beperkingen naar werken, gebruik en exploitatie toe; zowel in het kader van dit decreet als in het kader van VLAREM (zie kaart 5).

Gewestplan

Bij de herziening van het Gewestplan Leuven werd te Opveld thv. Molensteen, Landschappelijk Waardevol Agrarisch Gebied omgezet naar Natuurgebied, Ecologisch Waardevol Landbouwgebied en Landbouwgebied; thv. de Vloedgracht werd een deel Landschappelijk Waardevol Landbouwgebied omgezet naar Natuurgebied. Thv. de Velpe werd ten zuiden van de E40 een zone aangeduid voor Openbaar Nut, met als doel de inrichting van een rioolwaterzuiveringsinstallatie. (zie Kaart 6).

Erkenning Natuurreservaten

Sinds het opstarten van het Onderzoek naar het Nut van Ruilverkaveling werden twee natuurgebieden erkend als reservaat: het Aardgat te Tienen (ong. 3ha) en het Meldertbos te Hoegaarden (ong. 10ha).

Prioriteitenkaart Ecologisch Waardevolle Waterlopen

De Velpe en haar vallei zijn aangeduid als zone waar natuur een belangrijke deelfunctie heeft. De Jordaan- en Menebeekvalleien zijn aangeduid vanwege hun natuurverbindingsfunctie.

Ruilverkavelingen Hoegaarden en Vissenaken

De aangrenzende Ruilverkavelingen Hoegaarden en Vissenaken bevinden zich in de uitvoeringsfase. De grens tussen de Ruilverkavelingen Willebringen en Hoegaarden is gelegen op de Molenbeek/Menebeek. Tussen Meldert en Oorbeek (Maalderijweg) wordt in het Ruilverkavelingsproject Hoegaarden de vallei integraal ingericht als natuurgebied. Langs het overige deel tot aan de Ring van Tienen wordt de beek voorzien van een bufferstrook. De Ruilverkaveling Vissenaken wordt van de Ruilverkaveling Willebringen begrensd door de Steenweg Leuven - Tienen. Vanwege de aanwezige bebouwing is er geen onmiddellijke ruimtelijke relatie. In het kader van de uitvoering van het ruilverkavelingsproject wordt, in opdracht van de minister, een uitwerkingsplan opgemaakt voor natuurontwikkeling en behoud en ontwikkeling van weidegebieden (grotendeels gelegen in de Velpevallei). Het Ruilverkavelingsplan voorziet langs de Velpe een verbreding van het openbaar domein met behoud en ontwikkeling van de natuurlijke beekstructuur, oeverbeplantingen, vispaaiplaatsen en poelen.

Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan (PRS)

Een eerste beleidsnota voor de Provincie Vlaams-Brabant werd goedgekeurd (1998). Deze beleidsnota heeft tot doel een draagvlak te creëren voor een gewenste ruimtelijke structuur. Algemeen wordt voor het Hageland voor een versterking van de agrarische en natuurlijke structuren geopteerd, als belangrijkste beleidsmaatregel voor het open gebied. De aangehaalde knelpunten voor landbouw, natuur en landschap verschillen niet van de knelpunten aangebracht door de thematische studies.

Het Voorontwerp voor dit Structuurplan (2003) deelt de Provincie in verschillende grote deelruimtes. Het Ruilverkavelingsgebied ligt hierbij in de "landelijke kamer oost". Dit landelijk gebied in de omgeving van Tienen dient haar landelijk-agrarisch karakter te behouden en o.m. ook haar toeristisch-recreatieve potenties te benutten. Het ontwerp

voorziet in natuurverbindingsgebieden in de natte sfeer langs de Velp en langs de Menebeek. Meldertbos en omgeving is aangeduid als een versterkingsgebied voor boskernen.

In de visie uit het indicatief gedeelte van het structuurplan staat het gebied verder beschreven als een “sproetenlandschap” waar het “open-veld”-karakter maximaal dient te worden bewaard. De agrarische functie heeft er een bepalende rol, zones “non-aedificandi” zullen er worden afgebakend. Aandacht dient uit te gaan naar kleine landschapselementen en holle wegen. Oude hoeves en kasteelparken kunnen het recreatief medegebruik versterken.

Provinciaal Milieubeleidsplan Vlaams-Brabant

Een aantal strategieën en acties zijn belangrijk voor het Ruilverkavelingsgebied. Naar verontreiniging van oppervlaktewater wordt aandacht besteed aan projecten voor kleinschalige waterzuivering. Naar Verdroging toe wordt voorgesteld om de aanleg van natuurlijke overstromingszones te promoten, rond waterlopen dienen tevens bufferzones te worden gecreëerd. Inzake de aantasting van natuur en landschap wordt Ruilverkaveling aangehaald als instrument om sturend op te treden. Acties in dit verband zijn gericht naar de uitvoering van het Natuurdecreet, maar ook ecologische infrastructuur en kleine landschapselementen worden specifiek aangehaald. Bij de gebiedsgerichte benadering wordt o.m. de aandacht gevestigd op natuur- en landschapsbeheer, integraal waterloopbeheer en erosiebestrijding waarvoor een Provinciaal plan wordt opgesteld.

Provinciaal Fietsroutenetwerk

In het kader van een Mobiliteitsbeleid beoogt dit plan een netwerk te realiseren voor zowel functioneel als recreatief fietsverkeer. De hoofdbedoeling van het plan is om alternatieven te bieden voor het autogebruik. Het plan is methodisch opgebouwd en voorziet in een hiërarchisch uitgebouwd netwerk van bovenlokale fietsverbindingen. Tevens werden alle wegverbindingen gecategoriseerd.

Het Provinciebestuur besliste tevens om voor het recreatieve netwerk mee te stappen met een Interreg-project i.s.m. de Provincies Antwerpen, Limburg, Noord-Brabant en Nederlands Limburg. Vergelijkbaar met de andere provincies wil Vlaams-Brabant een “Knooppuntenetwerk” realiseren voor het arrondissement Leuven. Hierdoor kan het huidige fietsroutenetwerk nog wijzigen.

Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Bierbeek

Het Gemeentelijk Structuurplan uit 1998 voorziet een aantal maatregelen ter herwaardering van Opvelp. Hierbij wordt geopteerd voor de herinrichting van de Velp en van de Hoegaardse Steenweg als verblijfsgebied in de dorpskern. Hierbij aansluitend wordt gewezen op de noodzaak van een veilige fietsverbinding richting Honsem en Meldert.

Gemeentelijk Natuur Ontwikkelingsplan Bierbeek

Er zijn planopties genomen voor de verbinding van de Velpevallei met de Kleinbeek en de Vloedgracht (met de Hazenberg). Actieplannen zijn er voor het bufferen van holle wegen, het verkeersvrij maken van de Moordenaarsweg en de stimulering van kleine landschapselementen.

Gemeentelijk Natuur Ontwikkelingsplan Boutersem

Er worden prioritaire gebieden voor natuurontwikkeling aangeduid, m.n. delen van de Velpevallei, de Jordaanvallei en het open gebied ten zuidoosten van de Velpe. Concreet betekent dit het bufferen van het erkend natuurreservaat Snoekengracht en een beheersplan opstellen voor de Velpe en haar zijbeken, natuurontwikkeling via ruilverkaveling in de Jordaanvallei (waterkwaliteit verbeteren, kleinschaligheid herstellen, bufferzones inrichten, populieraanplantingen omvormen,...), landschapontwikkeling in het open veld ten zuidoosten van de Velpe (bescherming en buffering van holle wegen, erosiebestrijding, bermbeheer, erfbeplanting,...). Ten slotte wordt een inrichtings- en beheersplan opgesteld voor het Gemeentelijk kasteelpark Kwabeek.

Gemeentelijk Milieubeleidsplan Boutersem

Voor verschillende milieu-aspecten worden actieplannen opgesteld. Een aantal hiervan zijn relevant voor een Ruilverkaveling. Voor de aspecten oppervlaktewater en grondwater wordt gewerkt aan de infiltratie en berging van regenwater, afvalwaterzuivering en integraal waterbeheer. In dit verband werd ook een afvalwaterzuiveringsplan goedgekeurd voor de deelgemeente Willebringen. Het gebruik van doorlatende oppervlakken wordt ook gestimuleerd. Naar het aspect bodem toe wordt voorgesteld om erosiebestrijding actief in te voeren. In dit kader wordt ook voorgesteld om het bosareaal te vergroten. Het beperken van het gemotoriseerd verkeer moet een positief effect hebben op lucht- geur- en geluidshinder. Bij het aspect natuur wordt aandacht geschonken aan het bermbeheerplan.

Mobiliteitsplan Boutersem

De oriëntatienota voor het Gemeentelijk Mobiliteitsplan haalt een aantal problematieken aan in het Ruilverkavelingsgebied; m.n. hinder door sluikverkeer, het tekort aan netwerken en infrastructuur voor zwakkere weggebruikers, maar ook de geluidshinder van E40 en HSL. Ruilverkaveling wordt geciteerd als instrument om een aantal mobiliteitsknelpunten in het landelijk gebied aan te pakken. Het Mobiliteitsplan is nog in ontwikkeling, VLM maakt deel uit van de begeleidingscommissie.

Gemeentelijk Natuur Ontwikkelingsplan Hoegaarden

Gebiedsgericht actieplannen worden opgesteld voor de bebouwde kernen Meldert en Hoxem (aandacht hoogstamboomgaarden), het Plateau van Meldert (beheer van de holle wegen, erosiebestrijding, aandacht voor akkervogels) en de Molenbeek/Menebeekvallei (bescherming van de bovenloop van de Molenbeek via Ruilverkaveling, beheer van holle wegen en taluds).

Gemeentelijk Milieubeleidsplan Hoegaarden

Ook in Hoegaarden worden actieplannen voor diverse milieuthema's voorbereid. Ook hier is water een belangrijk thema met relevantie voor een ruilverkaveling. Het plan voorziet eerst een volledige overzichtsstudie om situatie en problematiek in kaart te brengen.

Hierbij zal o.m. aandacht worden besteed aan de niet-aangesloten woningen aan lozingspunten in zuiveringszone-C en het buitengebied. Bij dit laatste zal de VLM actief worden betrokken. Voor de gehuchten Babelom en Keulen wordt voorgesteld om kleinschalige waterzuivering aan te leggen. Voor nader te bepalen stiltebehoevende gebieden zal de uitbreiding van het wegennet worden gestopt. I.v.m. met groen en natuurbeheer wordt prioriteit gegeven aan de realisatie van het GNOP, aan een ecologisch verantwoord waterlopenbeheer en aan de afbakening van natuurgebieden. Hierbij is sprake van o.m. de valleien van Jordaan- en Molenbeek.

Mobiliteitsplan Hoegaarden

Voor de deelgemeente Meldert wordt een verkeersvisie ontwikkeld waarbij de hoofdstraat wordt heringericht tbv. haar centrumfunctie. Dit behelst het aanleggen van poorten, verkeersplateaus, een kerkplein,... Voor de Kerselarestraat en de Waverse Steenweg worden fietspaden voorzien. Ook voor de centrumzone in Hoksem wordt een herinrichting voorgesteld.

Gemeentelijk Structuurplan Tienen

De thematische deelstudies voor de opbouw van een ontwerp-structuurplan zijn afgerond en zullen geïntegreerd in het najaar 2003.

Gemeentelijk Natuur Ontwikkelingsplan Tienen

Goedgekeurde actieplannen hebben betrekking met de ecologische infrastructuur binnen Ruilverkavelingsgebieden (buffering en beheer van holle wegen, rekening houden met ecologische randvoorwaarden bij het waterbeheer), de uitbouw van het erkend natuurreservaat Aardgat, kleinschalige waterzuivering tvv. de Kleinbeek, aandacht voor de Menebeekvallei en begeleidende maatregelen voorzien bij de uitbreiding van landbouwbedrijven.

Hoofdstuk

3

OVERZICHT VAN DE THEMATISCHE STUDIES

Hieronder volgen in het kort de belangrijkste punten die werden aangehaald in de diverse thematische studies die werden opgesteld in het kader van de eerste fase van de overeenkomst tussen het Vlaams Gewest en de Vlaamse Landmaatschappij.

Landbouw

Voorop staan de vraag naar een nieuwe kavelindeling, waarbij belang wordt gehecht aan de vorm en de vergroting van de kavels tot een gemiddelde van 3 - 5 ha; en de nood aan een nieuw ontsluitingssysteem waarbij landwegen verbeterd worden. Ten derde wordt ook op de nood gewezen om erosie te bestrijden. De problematiek van de beperkingen in het kader van het Mestdecreet en de fysische barrière van de E40/HSL worden als belangrijke knelpunten aangehaald. Boerderijverplaatsing moet als mogelijkheid worden open gehouden voor individuele gevallen.

Erosie

Dit is een belangrijke problematiek in homogene akkergebieden. De erosiegevoelige zones worden bepaald. Maatregelen worden voorgesteld naargelang het instrument waarmee ze kunnen worden aangepakt: via herverkaveling, via cultuurtechnische maatregelen of via landinrichting.

Landschap

Het gebied wordt getypeerd volgens de landschappelijke eenheden. Het gebied is een oud landbouwgebied met een ijl bebouwingspatroon. Het voorkomen van holle wegen is tegelijkertijd typisch voor de streek en zeer bijzonder waardevol. Ook de hoogteverschillen in de Jordaanvallei zijn bijzonder. Tevens komt hier Gobertange-steen voor als dagzomende laag. In de Vondelbeek komt veen voor. Door erosie komen er dagzomende tertiaire lagen voor. Er is relatief weinig bos.

Ecologie

Naar fauna toe wordt aandacht gevraagd voor verschillende vogelsoorten, amfibieën en vissen. Voor akkervogels zijn de westelijke plateaus belangrijk, voor houtkantvogels de valleien en de overgangen naar de plateaus, voor de andere vogels (water-, moeras-, ruigte- en bosvogels) zijn de bestaande bossen en natuurgebieden van levensbelang. Voor amfibieën worden 2 strategieën vooropgesteld: het behoud van de biotopen in het landbouwgebied en de ontwikkeling van nieuwe biotopen in de valleien (vooral in Jordaan en Menebeekvallei). Voor de vissen wordt gewezen op de waterkwaliteit als belangrijkste randvoorwaarde. Voor de Velpe wordt een beekherstel voorgesteld ifv. vismigratie. Naar flora toe wordt een indeling opgemaakt volgens de vegetatietypes. Maatregelen hiervoor hebben tevens ook positieve effecten op de fauna. Waardevolle en Potentieel waardevolle graslanden dienen extensief beheerd te worden en eventueel gebufferd. Zeer belangrijk zijn de gradiënten naar drogere en hogere standplaatsen. Ook de bermen, taluds en de holle wegen dienen te worden gebufferd. Hierbij is het tevens belangrijk een diversiteit aan milieus te ontwikkelen door een specifieke inrichting en een aangepast beheer. Voor bossen worden uitbreidingen voorgesteld. Ook wordt aandacht gevraagd voor akkerkruiden.

Oppervlaktewater

Er wordt gewezen op de slechte waterkwaliteit van de beken. Naar waterbeheersing wordt voorgesteld om een gecontroleerd afvoer te realiseren via het vernatuurlijken van secundaire ontwateringen. In dit kader dient ook structuurherstel van beken te worden gezien. Kunstwerken vormen soms onaangepaste barrières die moeten worden verbeterd.

Archeologie

Twee historische periodes zijn qua vondsten en relictten voor het gebied belangrijk: de Romeinse en de Merovingische. Van de Romeinen zijn er relictten zoals villa's, tumuli en wegtracés te vinden in de zone Tienen, Kuntich, Vertrijk. Meldert is belangrijk voor zowel haar Romeinse als haar Merovingische geschiedenis. De visie stelt dat er op een planmatige manier een aantal sites beschermd en behouden dienen te worden. Dit kan resulteren in een ruimtelijke inrichting met educatieve betekenis.

Verkeer

Er wordt een verkeersconcept voorgesteld op basis van een boomstructuur met insteekwegen, aangevuld met een rooster van fietswegen. Specifiek wordt voorgesteld om een fietspad aan te leggen langs de Hoegaardse Steenweg. Naar verkeersveiligheid toe dienen een aantal kruispunten te worden heringericht.

Recreatie

Ook voor de recreatie wordt van een concept uitgegaan waarbij fietsers vooral gebruik maken van de plateaus en de holle wegen, terwijl wandelen wordt geconcentreerd in de valleien; uitgaande van de bestaande dorpscentra. De bestaande routes worden verder uitgebouwd en ingericht met steunpunten, waarbij een inrichting moet gebeuren met nieuwe infrastructuur en beplantingen.

Hoofdstuk

4

HET ONTWERP- RUILVERKAVELINGSPLAN

Om tot een integratie van de thematische studies te komen werd een Projectteam samengesteld binnen de Vlaamse Landmaatschappij. Dit team wordt geleid door een Projectleider tevens landschapsdeskundige en bestaat verder uit deskundigen landbouw, herverkaveling, cultuurtechniek, ecologie, water en erosie, archeologie, verkeer en recreatie, geografische informatiesystemen en communicatie.

Vermits uit de thematische niet alle informatie te trekken is, werden ook interviews gehouden met alle in het gebied betrokken overheden: VMM, VMW, AROHM afd. Monumenten en Landschappen, Instituut voor het Archeologisch Patrimonium, Provincie Vlaams-Brabant, IGO Leuven, Gemeentes Bierbeek, Boutersem, Hoegaarden, Stad Tienen, Wateringen Mene en Velpedal, St-Janscollege van Meldert. Tevens werd informatie verstrekt door de Belgische Geologische Dienst, NMBS, vzw Natuurreservaten, de Landbouwrap van de Gemeente Boutersem en de Heemkundige Kring Velpelven.

Tussentijds werd een toetsing van de ontwikkelingsrichting gedaan door de Coördinatiecommissie Willebringen. Hierbij werden een aantal conceptuele beslissingen genomen.

Op 18 mei 2000 keurde de Coördinatiecommissie het Ontwerprapport goed. Dit Ontwerprapport had tot doel het Ruilverkavelingsplan te onderwerpen aan een openbare adviesronde. Het plan werd ter advisering voorgelegd aan de betrokken Gemeentes, de Provincie (de Bestendige Deputatie, de diensten Water, Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening, Cultuur en Toerisme), de Gemeentelijke Adviesraden voor Landbouw, Natuur en Ruimtelijke Ordening. Tevens werd ook het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ingelicht via de diensten AMINAL Afd. Water, Afd. Bos en Groen, VMM, VMW en IAP. (andere gewestelijke overheden zetelen in de Coördinatiecommissie). Ook de lokale wateringen werden ter advies gevraagd. Ook werd een informatieve bijeenkomst gehouden met plaatselijke vertegenwoordigers van vzw Natuurpunt en Boerebond. Ten laatste werd op 15, 16 en 17 december 2000 de lokale bevolking en alle plaatselijke landbouwers geraadpleegd via een Algemene Informatiebijeenkomst en een Tentoonstelling.

Begin 2001 werden de schriftelijke bezwaren samengevat en gebundeld (zie bijlage 4) en voorgesteld aan de Coördinatiecommissie. Alle mondelinge en schriftelijke bezwaren werden door de Coördinatiecommissie behandeld. Ze leidden tot een aangepast Ruilverkavelingsplan eind 2001.

Dit Ruilverkavelingsplan riep echter vragen op i.v.m. de ruimtelijke en financiële consequenties. Daarom werd medio 2002 beslist om een aanvullende bevraging te houden bij de betrokken Gemeentebesturen. Omtrent deze adviezen werd uiteindelijk begin 2003 een consensus bekomen binnen de Coördinatiecommissie. Hierbij werd tevens rekening gehouden met het aanvullend advies van de vzw Natuurpunt.

Hoofdstuk

5

RESULTATEN VAN DE ADVIESRONDE

De adviesronde werd opgestart eind augustus 2000. De laatste schriftelijke adviezen werden in februari 2001 verkregen. De adviezen werden zowel schriftelijk opgetekend bij de mondelinge adviezen als per brief verkregen, dit laatste voornamelijk na de algemene informatievergadering en de tentoonstelling.

Uit de bezwaren konden een aantal vragen teruggebracht worden tot een fundamentele in vraagstelling van het nut van Ruilverkaveling. Zowel de landbouweconomische prognoses als de ervaringen uit andere ruilverkavelingen in Hageland en Haspengouw kunnen dit bevestigen. Weliswaar dient rekening gehouden te worden met net opgedane ervaringen in de naastliggende Ruilverkaveling Hoegaarden.

In bijlage 4 wordt een samenvatting van alle adviezen gebundeld per thematisch deel: Algemeen, Wegen en Ontsluiting, Natuur en Landschap, Water en Erosie, Archeologie en Cultuurhistorie en Laattijdige bezwaren.

Alle bezwaren werden door het Projectteam behandeld en leidden tot een gewijzigd planontwerp. Vervolgens werden alle bezwaren en het gewijzigd planontwerp behandeld door de Coördinatiecommissie, welk geleid heeft tot een aangepast eindadvies.

Dit eindadvies werd voorgelegd aan de Gemeentebesturen voor een bijkomende advisering i.v.m. de belangrijkste knelpunten (zie bijlage 5). De vzw Natuurpunt gaf spontaan een aanvullend advies (zie bijlage 6).

De evenwichtsoefening die hiervan het resultaat is, is een kwalitatieve consensus geworden.

In september 2003 werd een finale advisering gevraagd aan de Gemeentebesturen. Deze wordt integraal bijgevoegd ter titel van inlichting.

Hoofdstuk

6

OPDRACHTDEFINIËRING

Als gevolg van de Ministeriële opdracht, het thematisch onderzoek en de conclusies van integratie van de thema's moet het Ruilverkavelingsplan in hoofdzaak gezien worden als een Structuurplan en niet als een Inrichtingsplan. De voornaamste reden hiervoor is dat vele opties die genomen worden veelal van structurele aard zijn en niet op het niveau van inrichting kunnen genomen worden.

Het gevolg hiervan is dat bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsplan een Schetsontwerp dient te worden opgemaakt voor de detaillering van het Ruilverkavelingsplan. Dit schetsontwerp dient als basis voor de uit te voeren technische ontwerpen. Ze kan gezien worden als een inhoudelijk uitgewerkte opdrachtformulering; dit conform de visie van de Vlaamse Bouwmeester omtrent inrichtingsopdrachten.

Daarnaast is er ook het feit dat er voor sommige planningsaspecten nog geen volledige duidelijkheid is wat betreft uitvoeringsmodaliteiten.

6.1 HET PLAN

6.2 ADVIES RUILVERKAVELINGSGRENS

(zie kaart 7)

Voor de grens van het in te richten ruilverkavelingsgebied wordt uitgegaan van de voorgestelde maatregelen in het Ruilverkavelingsplan. Gezien dat er over het volledige onderzoeksgebied maatregelen worden voorgesteld is ook uitgegaan van een maximale perimeter voor de ruilverkavelingsverrichtingen met uitzondering van de woongebieden, de landelijke woongebieden, de industriegebieden en ambachtelijke zones.

Uitzonderingen op dit begrenzingsprincipe kunnen worden voorgesteld om bepaalde wegen en waterlooptracés en om landbouwbedrijfszetels deels gelegen in woon- en landelijke woongebieden te kunnen betrekken in het Ruilverkavelingsgebeuren.

De definitieve en gedetailleerde begrenzing zal vastgesteld worden bij de Inbreng van eigendoms- en gebruikspcelen , zoals voorzien in art. 5 van de Wet op de Ruilverkaveling.

6.3 ADVIES RUILVERKAVELINGSPLAN

Het Ruilverkavelingsplan is het resultaat van de integratie van de verschillende thematische visies en van de desiderata van de verschillende overheden betrokken in het Ruilverkavelingsproject.

De te nemen maatregelen worden ingedeeld volgens de belangrijkste en meeste relevante aspecten voor het gebied en de aard van het project, te weten:

1. Landbouw
2. Natuur, Landschap, Bos en Wildbeheer
3. Water
4. Archeologie en Cultuurhistorie
5. Verkeer en Recreatie

Deze indeling is slechts een werkwijze om de planvoorstellen te beschrijven, en mag niet als een sectoriële en ruimtelijke opdeling gelezen worden. De bedoeling van het plan is te komen tot een integratie, waar bewuste keuzes gemaakt worden om zowel gezamenlijke als tegengestelde doelstellingen te realiseren. Zo is bvb. erosiebestrijding een maatregel dat zowel voor landbouw, archeologie als voor milieu belangrijk is. Wegverbetering daarentegen kan voordelig zijn voor landbouw en recreatie, maar afbreuk doen aan het landelijk karakter en de verkeersveiligheid in een deelgebied. Dit besef leidt tot een evenwichtsoefening tussen en tevens een bewustmaking voor alle relevante ruimtelijke aspecten van dit gebied.

Per aspect wordt een algemene doelstelling verwoordt gevolgd door een algemene beschrijving van de maatregelen die deze doelstelling zullen helpen realiseren.

Het detailniveau van deze laatste is aangepast aan de schaal en aan de relevantie van de diverse maatregelen en wordt verder beschreven per deelgebied. Hierdoor worden de verschillende maatregelen voor de diverse thema's als een integraal geheel voorgesteld, waarmee benadrukt wordt dat het project een ruimtelijke eenheid moet vormen. Inherent aan deze aanpak is het feit dat omwille van deze eenheidsbenadering, een eventuele wijziging aan een onderdeel repercussies kan hebben op andere onderdelen. Dit betekent dat er geen ad hoc wijzigingen kunnen worden doorgevoerd zonder het volledige planconcept te reviseren.

Voor de uitwerking van de detailinrichting worden algemene uitgangspunten beschreven waar bij het ontwerpen van de inrichtingsplannen dient te worden rekening mee gehouden.

Hoofdstuk

7

THEMATISCHE OPTIES

Algemene Doelstelling

De belangrijkste maatregelen situeren zich op het vlak van de **Herverkaveling van gronden** en van de **Verbetering van de Ontsluiting** van het gebied voor landbouwverkeer.

Aanvullende maatregelen voor **Erosiebestrijding** worden tevens voorgesteld.

Maatregelen

1. HERVERKAVELING

Via de herverkaveling van gronden welke zal plaatsvinden na de ministeriële goedkeuring van het Ruilverkavelingsplan zal een hergroepering van kavels worden doorgevoerd. Dit zal leiden tot minder versnippering van eigendoms- en gebruikspcelen, bijgevolg een toename van de perceelsgrootte. Tevens zal ook de perceelsvorm verbeterd worden ten einde de bewerkbaarheid te optimaliseren.

De exacte indeling voor herverkaveling hangt af van de inbreng van de diverse grondeigenaars en de gebruikers. Elk landbouwbedrijf zal een nieuwe toebedeling krijgen volgens inbreng, noden en wensen.

De herverkaveling zal expliciet rekening houden met de beperkingen die gelden in het kader van het Mestdecreet en het Grondwaterdecreet (zie hoger). Ook inzake jachteigendommen zal de herverkavelaar rekening houden met de bestaande perimeters van gebieden.

De kwaliteit van de herverkaveling is structureel gezien aan 2 elementen sterk gebonden. Ten eerste aan het bodemtype en ten tweede aan de ontsluiting. Wat betreft het bodemtype wordt aan de herverkavelaar aanbevolen om graslanden zoveel mogelijk in de valleien te (her)localiseren, zodat de (betere) plateaugronden kunnen worden vrijgemaakt voor akkerbouw (zie kaart 8). Vooral in de valleien kunnen tevens vormen van extensieve landbouw ontwikkeld worden waar gronden worden onttrokken aan de intensieve landbouw, zodat landbouwers ook in deze gebieden actief kunnen blijven.

Wat betreft de ontsluiting wordt verwezen naar het volgend onderdeel. Het is echter belangrijk te weten dat, hoewel de afstand tussen bedrijfszetel en veldkavels liefst kort gehouden wordt, dit niet primordiaal is voor de akkerbouw. De plateaus zijn echter dikwijls traditioneel gerelateerd met bepaalde dorpen en hun landbouwbedrijven waardoor een goede verbinding tussen dorp en veld noodzakelijk blijft. De herverkaveling zal zich richten naar de nieuwe ontsluitingsstructuur.

Verder zal de herverkaveling van gronden ook plaatselijk worden vergemakkelijkt door een aantal landwegen, die overbodig worden door de nieuwe wegenstructuur, af te schaffen en weg te werken.

Ten laatste zullen eventuele aanvragen voor boerderijverplaatsingen worden genoteerd bij de wensziddagen. Bij gefundeerde aanvragen zal overleg plaatsvinden tussen het Ruilverkavelingscomité, AROHM Afd. Stedebouw en AMINAL Afd. Land.

2. ONTSLUITING

De vernieuwde wegenstructuur wordt hiërarchisch opgedeeld voor de landbouw. Er wordt onderscheid gemaakt in een Hoofdontsluiting, een Secundaire en een Aanvullende ont-

sluiting; naargelang het belang van de weg, het belang van het te ontsluiten landbouwgebied en de te ontsluiten oppervlakte (zie kaarten 9, 10 en 11).

Voor de **Hoofdontsluitingen** wordt uitgegaan van de bestaande verharde wegen die het gebied doorkruisen. Deze wordt aangevuld waar verharde wegen structureel nodig zijn voor landbouw. Steeds wordt getracht de nieuwe structuren lusvormig te ontwerpen, om het vele vrachtvervoer bij akkerbouw een vlotte ontsluiting te bieden.

De nieuwe Hoofdontsluiting wordt hoofdzakelijk gebaseerd op de verbetering van bestaande semi-verharde tracés wat de herkenbaarheid en de kwaliteit van de wegen (fundering, berm,...) garandeert.

Als verhardingsmateriaal krijgen te verbeteren en nieuwe wegen hoofdzakelijk een enkelvoudige betonverharding (code EB op het overzichtsplan) of een betonsporenverharding (code BS). Bij EB-wegen wordt ter hoogte van de plateaus minimaal één bermverbreding voorzien van 2 meter. Deze verbreding wordt ook ruimtelijk beschermd. De tracés gelegen in landschappelijke waardevolle gebieden volgens het Gewestplan en/of de landschapsstudie worden voorzien in betonsporen, vanwege de visuele eigenschap van een combinatie van een landelijke weg met een optimale landbouwkundige verbetering. Ook deze wegen worden ter hoogte van de kruispunten en de scherpe bochten voorzien met enkelvoudig beton over de gehele wegbreedte. De totale breedte van de Betonsporenwegen bedraagt net als bij de Enkelvoudige Betonwegen: 3 meter. Plaatselijk werden ook aanpassingen voorzien aan de verharding conform de ruimtelijke visie van het Ruilverkavelingsplan.

Een cijfermatig overzicht wordt gegeven in hoofdstuk 3.1. Grondbalans.

Secundaire ontsluitingen zijn nieuwe of te verbeteren landwegen, veelal insteekwegen, die een nieuwe verharding in betonpuinsteenslag krijgen.

Aanvullende ontsluitingen zijn bestaande landwegen die behouden worden voor occasioneel landbouwverkeer.

Eventuele bermverbredingen om het kruisen van voertuigen te vergemakkelijken worden voorzien bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsproject.

3. EROSIEBESTRIJDING

Het gebied heeft al verschillende malen te kampen gehad met erosieproblemen.

De belangrijkste manier om erosie aan te pakken zit bij het efficiënt en doordacht landbouwtechnisch gebruik van de landbouwpercelen: bodembedekking (ook bij akkerbouw), bewerkingsrichtingen, bewerkingsperiode,...

Dit zijn alle teeltechnische maatregelen die volledig bepaald worden door de individuele landbouwers en waar ruilverkaveling geen structurele voorzieningen kan bieden.

Niettemin kunnen er ruimtelijke maatregelen worden genomen om de omvang van de erosie te beperken. In dit kader worden 2 type maatregelen voorgesteld.

Ten eerste kunnen fysische barrières worden gemaakt in de vorm van **vrijliggende stroken en wegbermen** (veelal van holle wegen) die een opvang voorzien van erosiemateriaal, gecombineerd met een talud en een gracht om water weg te leiden of langzaam te laten infiltreren. Deze hebben voornamelijk de bedoeling om erosiestromen en dito schade te beperken tot de akker. Hierdoor kunnen inspanningen die de landbouwer zelf neemt om erosie te beperken versterkt en aangevuld worden. Belangrijk in dit verband zijn de verschillende **bestaande taluds** in het landbouwgebied die nu reeds een positieve impact hebben op het erosiegebeuren. Het spreekt voor zich dat deze taluds maximaal worden bewaard en eventueel heringericht ivm. een optimalisering ter bestrijding van erosie. De ontwerpen voor ideale profielen en locaties worden voorgesteld bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsproject. De genomen maatregelen zullen opgenomen worden in een **Beheersplan**, ten einde het project enige continuïteit te garanderen. Beheersovereenkomsten voor erosiebestrijding worden gestimuleerd op percelen die een talud hebben.

Ten tweede kunnen landbouwers ook gestimuleerd worden om hun bewerkingsrichting aan te passen door de oriëntering van bovengenoemde vrijliggende stroken en door in de herverkavelingsstructuur gunstige **kavelrichtingen** te bepalen. Dit kan d.m.v. het ontwerpen van een uitgesproken lengte - breedte verhouding (ideaal: van 4/1 tot 2/1 naargelang de grootte), waarbij de lengte van de percelen zoveel mogelijk parallel wordt gelegd met de hoogtelijnen. De aanleg van vrijliggende stroken kunnen dit krachtig stimuleren en vormen tevens een fysieke hinder voor erosie. Zij worden dan ook voorzien op de meest erosiegevoelige hellingen. Op de minder erosiegevoelige hellingen worden enkel kavelrichtingen bepaald. Hierdoor kan het verlies aan waardevolle landbouwgronden tevens worden beperkt. Het is echter belangrijk om ook de kwaliteit van de bodem voor landbouwdoeleinden te vrijwaren.

Ter voorbereiding van de realisatie wordt gesuggereerd een enquête te houden bij alle landbouwers in het projectgebied.

Algemene Doelstelling

De belangrijkste structuren voor de ecologische en landschappelijke aspecten zijn de **valleien** en daarnaast de **holle wegen**. Tevens zijn structurele maatregelen van belang op de **plateaus** en aanvullend in kleine landschapselementen als **bermen en overhoeken**.

De oppervlakte bos wordt niet gereduceerd door ruilverkaveling, integendeel kan bosuitbreiding worden voorgesteld in de valleigebieden die voorzien worden voor extensieve landbouw. In die zones die als bufferzones worden beschouwd kunnen ook bosrandmilieus ontwikkeld worden. Waar, onder welke vorm en welke inrichting deze bosuitbreidingen nodig hebben wordt aangegeven in het Zorgplichtrapport en zal verder uitgewerkt worden bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsproject.

Maatregelen

1. VALLEIEN

Het Ruilverkavelingsplan voorziet een ruimtelijke indeling in enerzijds plateaus en anderzijds valleien. In de valleien onderscheiden we hoofdbeken en zijbeken of grachten, en kunnen zowel alluviale als andere bodems bevatten naargelang de ligging. De valleien worden ook door topografie, bestaande landschapselementen en bodemgebruik bepaald. Deze indeling is van pragmatische aard om een toekomstgerichte inrichting mogelijk te maken en tevens om de leesbaarheid van het landschap te verhogen. Tevens is de grenslijn tussen plateau en vallei een structuurlijn. Dit betekent dat de lijn op zich, dikwijls in de vorm van een talud, een houtkant, een weg, ..., een absolute waarde heeft waar de herverkaveling of de cultuurtechnische werken niet kunnen aan wijzigen.

Belangrijk hierbij is ook de waarde die de Jordaanvallei heeft vanuit geologisch oogpunt, waar bron- en kwelzones gesitueerd zijn nabij het dagzomend contact tussen de Formatie van Kortrijk en de Zanden van Brussel.

In tegenstelling tot de plateaus wordt voorgesteld om de valleien in te richten voor een extensiever bodemgebruik met bos en weiland. Eventuele bebossing dient te worden afgewogen, zoals vermeld in de algemene doelstelling. In elk geval dient te worden geplant met autochtoon inheems plantmateriaal.

Voor weiland wordt een onderscheid gemaakt in een meer intensieve vorm aansluitend bij de woonkernen en de minder waardevolle valleigebieden, terwijl extensief weiland wordt voorgesteld in de waardevolle valleien. Deze laatste worden op enkele plaatsen tevens uitgebreid met een bufferstrook of een helling al dan niet met tertiaire opduiking. Dit levert droog - nat gradiënten op, wat landschappelijk en ecologisch een belangrijke behoefte is op gewestelijk niveau. Deze gronden krijgen een natuurontwikkelingsfunctie maar kunnen in gebruik blijven bij landbouwers mits contractuele randvoorwaarden om het extensief karakter te ontwikkelen.

De gebieden die expliciet als bufferzone worden gekenmerkt dienen een aangepast statuut te krijgen. Hierbij worden garanties gegeven aan de aanpalende landbouwers i.v.m. landbouwgebruik en natuurbeheer, zodat geen extra maatregelen door de landbouw dienen genomen te worden i.f.v. aanpalend buffergebied. De inrichting en het beheer van de buffers mag geen nadelige invloed hebben op het aanpalend landbouwgebruik. Dit betekent dat enkel een lage begroeiing kan gerealiseerd worden in de directe omgeving van de perceelsgrens. De vooropgestelde inrichting en het beheer zal als dusdanig ingeschreven worden in de aktes.

De intensievere weilanden blijven in landbouwgebruik zonder contractuele randvoorwaarden. Het weiland wordt verzekerd door een herverkaveling die weilandgebruikers maximaal in deze zones toebedeeld. Bovendien kan de landschappelijke waarde worden verhoogd door aanplanting van hagen en hoogstamfruitbomen op vrijwillige basis.

Tevens kunnen op de overgangsgroonden ook percelen worden ingericht als wildakker met extensief karakter. Trouwens zal voor het wildbestand een gunstig effect verwacht worden parallel met de ontwikkeling van extensiever bodemgebruik.

Algemeen geldt voor de valleien dat er geen landschapselementen verdwijnen en er geen nieuwe of verbeterde ontsluiting wordt voorzien voor intensievere verkeersvormen. Een herinrichting kan plaatsvinden onder de vorm van aanplantingen met autochtoon houtige plantensoorten, het graven van poelen, ... Ze zal worden ontworpen bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsplan.

Wat betreft de waterlopen wordt verwezen naar het hoofdstuk Water.

2. HOLLE WEGEN

Buiten de valleien zijn de belangrijkste landschappelijke structuren vertegenwoordigd door de holle wegen. Ze liggen verspreid over het ganse projectgebied. Er is tevens een vrij grote diversiteit in structuur en waarde van deze holle wegen. Sommige kunnen door hun lengte en/of diepte, hun begroeiing en hun extensief karakter als grote 'kleine landschapselementen' worden gedefinieerd; terwijl andere slechts kleine onbegroeide taluds vormen. Al de belangrijke holle wegen worden over hun volledige lengte beschermd door buffering. Buffering van de 'schouders' van holle wegen zijn de belangrijkste maatregel ter bescherming van een holle weg. De breedte van deze bufferstroken wordt bepaald volgens de gevoeligheid voor erosie en/of de waarde van de vegetatie. Sommige kunnen voornamelijk als erosiewerende maatregel worden aanzien (zie Hoofdstuk Landbouw).

Enkele bufferstroken worden uitgebreid als kleine bosontwikkeling.

De exacte breedte en de inrichtingswijze zal per holle weg individueel bepaald worden bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsplan. De breedte zal variëren van minimaal 2m tot maximaal 10m voor lijnvormige percelen.

Een ander aspect van de holle weg betreft de wegverharding en het weggebruik. In de meeste gevallen wordt de bestaande onverharde of semi-verharde toestand behouden. Indien de holle weg moet verbeterd worden als landbouwontsluiting wordt geopteerd voor een semi-verharding (betonpuinsteenslag). Maar indien de holle weg als een hoofd-ontsluiting wordt ingericht wordt, om de taluds voor erosie te behoeden, walsbetonverharding voorzien. De aanleg van een walsbetonverharding gebeurt door enkel de breedte van de te verharde weg te bewerken, zodat randschade wordt vermeden. Dit is essentieel bij waardevolle wegbermen.

Ten laatste wordt ook rekening gehouden met het beheer van holle wegen. Vermits het om gemeentelijke openbare wegen gaat dient ook een aangepast beheer in dit kader worden voorgesteld. Initiatieven voor landschapsbeheer in het kader van de milieuconvenanten kunnen hiervoor als basis worden genomen.

3. PLATEAUS, BERMEN EN OVERHOEKEN

Buiten de valleien en de holle wegen speelt de ecologische infrastructuur een nevenfunctie, m.n. hoofdzakelijk op de plateaus. Niettemin komen ook hier landschapselementen voor zoals taluds, bosjes, houtkanten,... die een ecologische waarde hebben. Deze elementen worden behouden mede in het kader van de Zorgplicht voorzien in het Decreet op het Natuurbehoud en het Natuurlijk Milieu.

Alle taluds worden opgenomen in een beschermingsplan (zie kaart 12) Alle taluds gelegen in landbouwgebied worden opgenomen in de aktes, evt. als erfdienstbaarheid. Deze taluds zullen in de regel als kavelgrens worden ingetekend, tenzij dit zeer expliciet niet mogelijk is: indien ze al in een aaneengesloten blok ligt die onveranderd blijft in de herverkaveling.

Nieuwe maatregelen kunnen hier een aanzienlijke bijdrage leveren aan natuur, landschap en wildbeheer. Voornamelijk voor akkerorganismen dienen structuren te worden gecreëerd op de plateaus. Als norm hiervoor geldt dat 2% van de totale oppervlakte van de plateaus, zijnde ong.43ha, voorzien moet worden voor de ontwikkeling van akkerorganismen. Deze oppervlakte dient tevens verspreid te worden a rato van minimum 4 afzonderlijke percelen per 100ha. Maatregelen hiervoor kunnen o.m. als nevenfunctie worden gezien van zones voor waterbeheer (plasbermen) of van percelen voor archeologie (met wildakkers en/of extensief grasland). Zie hiervoor ook de hoofdstukken Water en Archeologie/Cultuurhistorie.

Voor een aantal zeldzame akkerorganismen worden maatregelen in het bijzonder getroffen: het betreft de grauwe gors en de hamster. Voor deze laatste worden 20 meter brede akkerstroken voorzien langs een aantal taludstructuren.

Tevens kunnen ook verbrede wegbermen en overhoeken hier een functie vervullen door een toename van kruidenvegetaties en aanplantingen. Een ontwerp voor dergelijke herinrichtingen wordt uitgewerkt bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsproject.

Algemene Doelstelling

Er wordt onderscheid gemaakt naar **Waterbeheersing** en **Waterzuivering**.

Wat betreft Waterbeheersing worden als belangrijkste doelstelling weerhouden: het oplossen van reële en potentiële knelpunten van **wateroverlast** voor bebouwing en landbouw. Ten tweede worden maatregelen voorgesteld naar een verhoging van de **Infiltratie van hemelwater**. Ten laatste worden maatregelen voorgesteld ter verhoging van de **natuurlijkheid van waterlopen**.

Naar Waterzuivering wordt enerzijds een voorstel uitgewerkt naar de **buffering van waterlopen** en anderzijds wordt er gewerkt rond **zuivering van afvalwater**. Voor dit laatste wordt samengewerkt met VMM die hiervoor bevoegd is.

Maatregelen

1. WATERBEHEERSING

o Wateroverlast

Belangrijke acute knelpunten van wateroverlast komen in het projectgebied niet voor. Niettemin werden een aantal problemen uit het verleden aangehaald als potentiële gevaren voor wateroverlast. De belangrijkste hierbij is de problematiek van de Mene te Tienen, waar door de aanleg van het industriegebied Grijpenveld waterproblemen kunnen ontstaan aan de rand van het verstedelijkt gebied. De ware grootte van dit probleem zal kunnen worden ingeschat na opmeting en modellering van de beek, welke wordt opgesteld in opdracht van AMINAL - Afd. Water. Enkele voorstellen worden gemaakt als alternatieven voor eventuele waterberging. Belangrijk voor een keuze tussen de verschillende locaties, is de hoeveelheid water die moet geborgen worden en de tijd dat water dient opgehouden te worden. Verder moet een keuze gemaakt worden in een geconcentreerd verzamelen van water of in het gespreid ophouden van water in verschillende kleinere wachtbekkens. Ook hier speelt de grootte van het probleem een wezenlijke rol. De localisatie hangt tevens ook af van andere aspecten dan enkel waterbeheer, zoals landbouw, natuur, grondwaterbeheer, archeologie,... Bovendien moeten eventuele wachtbekkens ook landschappelijk kunnen worden ingepast. Een structurele oplossing zal worden voorgesteld wanneer de bovengenoemde studie-opdracht is beëindigd.

Secundaire problemen met wateroverlast komen verspreid voor in het projectgebied. Daar het om kleinere problemen gaat, zullen oplossingen worden voorgesteld bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsproject. Doorgaans gaat het om niet aangepaste kunstwerken of het gebrek aan een voorziening om water op te vangen en te bergen (grachten).

1.2. Infiltratie van hemelwater

De belangrijkste maatregelen ter verhoging van de infiltratie worden voorzien op enkele secundaire waterlopen gelegen buiten de valleien. Deze waterlopen worden geherprofileerd en opgestuwd met de bedoeling water te stockeren voor een zekere tijd waardoor infiltratie kan plaatsvinden. Bovendien hebben deze maatregelen ook een positief effect op het te snel doorstromen van water naar de valleien, waardoor problemen van wateroverlast worden geminderd.

Aanvullende maatregelen met eenzelfde principe kunnen worden voorzien bij andere waterlopen en open grachten bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsplan.

1.3. Verhoging van de natuurlijkheid van waterlopen

Wat betreft de aandacht voor de natuurlijke structuur van de waterlopen wordt een onderscheid gemaakt in de hoofdwaterlopen met veelal bochtige en meer natuurlijke kenmerken enerzijds en de secundaire waterlopen die veelal een meer kunstmatige structuur vertonen.

Voor de hoofdwaterlopen worden geen werken voorzien, tenzij ze dienen om de natuurlijkheid te verhogen. Vooral het wegnemen van fysische barrières om de ontwikkeling van beekorganismen te bevorderen en hierdoor de natuurlijkheid te verhogen komt hiervoor in aanmerking. In dit kader wordt gewezen op de noodzaak van een studie in de hoofdwaterlopen om knelpunten van het beekmilieu te kunnen inschatten.

Verder wordt de natuurlijkheid ook positief beïnvloed door het extensief karakter van de beekomgeving, zoals voorzien in het hoofdstuk Natuur, Landschap, Bos en Wildbeheer.

Voor verschillende secundaire waterlopen wordt een vernatuurlijking voorzien in de vorm van ecologisch beekherstel. Dit behelst voornamelijk het herprofilen en eventueel aanplanten van de waterlopen om een betere beekstructuur te realiseren. Enkele waterlopen worden ook herlegd volgens de topografische structuur.

2. WATERZUIVERING

2.1. Buffering waterlopen

In aansluiting op de voorgaande maatregelen inzake waterbeheersing, worden ook maatregelen gehecht voor buffering van de waterlopen. Dit is specifiek het geval bij de waterlopen waar maatregelen voorzien zijn qua waterbeheersing en die gelegen zijn in landbouwgebied. Deze buffering heeft de bedoeling nutriënten en chemische stoffen afkomstig van het landbouwgebruik te beletten de waterlopen en hun omgeving te bezoedelen. Dit kadert in de verhoging van de natuurlijkheid van de waterlopen. De exacte dimensionering van deze buffers zal per waterloop worden bepaald bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsproject.

2.2. Afvalwaterzuivering

Rekening houdend met het beleid van de VMM inzake afvalwaterzuivering worden een aantal opties genomen inzake medewerking vanuit het instrument Ruilverkaveling. Algemeen wordt gesteld dat in het kader van de ruilverkaveling maatregelen kunnen worden genomen ter ondersteuning van het beleid inzake afvalwaterzuivering. Concreet betekent dit het localiseren van zuiveringsvoorzieningen en bijhorigheden in de open ruimte en de landschappelijke inpassing ervan.

Voor lozingspunten die op termijn niet worden voorzien om op te nemen in een waterzuiveringsprogramma en die niet gelegen zijn in woongebied worden kleinschalige waterzuiveringsinstallaties gecreëerd. Dit kunnen individuele installaties zijn (o.a. voor landbouwbedrijven) of gemeenschappelijke waterzuiveringen in de vorm van een aangepast beekherstel. Voor de individuele installaties zal een informatieronde gehouden bij alle belanghebbenden bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsproject. Ook de dimensionering van gemeenschappelijke waterzuivering zal bij de technische ontwerpen gebeuren.

Algemene Doelstelling

Er wordt nadruk gelegd op te ontwikkelen **Sites**, zowel van archeologische als cultuurhistorische aard, anderzijds krijgen historische elementen vanuit hun historische waarde **randvoorwaarden** mee ten opzichte van voorgestelde maatregelen in het kader van andere thematische doelstellingen.

Inrichtingsvoorstellen zullen worden opgesteld i.s.m. het Instituut voor Archeologisch Patrimonium en AROHM - Afd. Monumenten en Landschappen en de toekomstige eigenaars.

Maatregelen

1. ARCHEOLOGISCHE SITES

Vanwege de bijzondere historische waarde en vanwege de garantie m.b.t. hun situering en hun afmetingen worden vier Romeinse sites afgebakend en ingericht met als hoofdbedoeling ze duurzaam en feitelijk te bestendigen. Het gaat om de Sites Mellenberg (8,70ha), Wiederveld (...ha), Opvelp (1,42ha) en Blotenberg (...ha). Alle vier gaan ze terug tot Romeinse landbouwbedrijven, welke door de nabijheid van de stad Tienen een zeker economisch belang voorstelden. De afbakening van de sites gebeurt op basis van terreinonderzoek en literatuurgegevens. De ruimtelijke inrichting zal vastgelegd worden bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsproject in een daarvoor in het bijzonder opgesteld inrichtingsplan. De gronden kunnen een nevenfunctie hebben als extensief landbouwgebruik mits randvoorwaarden in het kader van de bescherming van het bodemarchief en de ruimtelijke verwijzing naar het historische karakter van het perceel.

Wegens de grote erosiegevoeligheid van de site Blotenberg, zullen hier erosiebestrijdende maatregelen genomen worden.

Specifiek voor de site Mellenberg wordt een zone aangeduid waar een landbouwgebruik mogelijk mits de randvoorwaarden in acht te nemen mbt. de ploegdiepte (bescherming bodemarchief). Deze maatregel kan worden gerealiseerd via Cultuurhistorische Beheersovereenkomsten.

Andere archeologische sites worden gevrijwaard van verstoring door de randvoorwaarden opgelegd in het Decreet op het Archeologisch Patrimonium actief te eerbiedigen. De Romeinse wegtracés worden expliciet behouden in het kader van de Ruilverkaveling.

2. CULTUURHISTORISCHE SITES

Naar de recentere geschiedenis toe wordt in het Ruilverkavelingsplan de nadruk gelegd op enkele merkwaardige bijzonderheden. Vooreerst wordt een herwaardering voorgesteld van het Parkdomein van Meldert met als uitgangspunt de historische waarde van het wettelijk beschermd domein feitelijk en duurzaam bevestigen. Het domein is aangeduid als Ankerplaats volgens het Landschapsdecreet en is voor de regio als dusdanig de enige ankerplaats, dit geeft het gebied een extra meerwaarde als geïsoleerd zeer waardevol cultuurhistorisch gebied. Hierdoor neemt ook de zeldzaamheidswaarde toe. De historische waarde schuilt enerzijds in de architecturale waarde der gebouwen en in de bijzondere tuinhistorische waarde van de omgeving naar een ontwerp van de toenmalig vooraanstaande Vlaamse stedenbouwkundige Louis Vander Swaelmen. Voor dit bijzonder

project wordt een samenwerking vooropgesteld met de verschillende eigenaars, de Afdeling Monumenten en Landschappen van AROHM, de Afdeling Natuur van AMINAL, de Gemeente Hoegaarden en de Provincie Vlaams-Brabant. Van hieruit zal een projectdefinitie ontstaan welke in een daarvoor in het bijzonder opgesteld inrichtingsplan zal worden uitgevoerd. Het spreekt voor zich dat de aanwezige functies, onderwijs, bos en natuur, behouden blijven.

Verder gaat ook aandacht uit naar de historische wegenstructuur en diverse historische kapelletjes in het gebied. Door het vernieuwde ontsluitingssysteem grotendeels te enten op de bestaande wegenstructuur en door bij de inrichting zoveel mogelijk het landelijk karakter te behouden wordt minimaal afbreuk gedaan aan de historische waarde ervan. Vooral de holle wegen worden beschermd en verder ontwikkeld, zie Hoofdstuk Natuur, Landschap, Bos en Wildbeheer. Er wordt tevens aandacht besteed in het wegenontwerp aan het behoud en het plaatselijk hergebruik van Kassei als traditioneel verhardingsmateriaal. Daarom wordt tevens voorgesteld om subsidiëring voor dergelijke wegen te verhogen als maatregel tbv. landschapsherstel.

De diverse historische kapelletjes worden indien nodig gerenoveerd. Hun directe omgeving wordt heringericht ifv. hun historische en landschappelijke betekenis.

Algemene Doelstelling

Naar het verkeer in het algemeen worden maatregelen voorgesteld om de **verkeersveiligheid** in het gebied te verhogen. Door enerzijds voorzieningen voor de zwakke weggebruikers en met name de fietsers kan tevens het gebruik van de fiets worden gestimuleerd. Herinrichting van kruispunten en het verhogen van leesbaarheid van de wegomgeving kan tevens ook voor het gemotoriseerd verkeer, landbouwers en omwonenden ten goede komen.

Anderzijds worden ook maatregelen genomen om **ongewenst gemotoriseerd verkeer** te ontmoedigen door rechtstreekse verbindingen te beperken. Hoofdontsluitingen voor Landbouw worden daarom lusvormig of als insteekweg (doodlopend) ontworpen.

Wat betreft **fiets- en wandelwegen** wordt een onderscheid gemaakt in wegen met een functioneel karakter (woon-werk, woon-school en andere sociale relaties) die tevens een recreatief medegebruik kunnen hebben en anderzijds louter **recreatieve verbindingen**.

Het **Provinciaal Fietsroutenetwerk** wordt mede als uitgangspunt genomen voor de te realiseren maatregelen.

Maatregelen

1. VERKEERSVEILIGHEID

De beoogde verkeersveiligheid staat vooral i.f.v. de zwakke weggebruikers. Vermits het om een landelijk gebied gaat dat relatief weinig bebouwd is, is vooral de fietser genoemd als zwakke weggebruiker. De veiligheid van de fietser wordt vooral bedreigd, zij het objectief of subjectief, op de verbindingswegen tussen de dorpen. Daarom wordt op enkele van deze verbindingswegen voorgesteld om een gescheiden fietspad aan te leggen. In bebouwde kom dient echter uitgegaan te worden van een trager verkeer waardoor verkeersmenging kan voorzien worden, indien ook het verschil tussen buitengebied en bebouwd gebied ruimtelijk kan worden duidelijk gemaakt (poorteffecten, herinrichting kruispunt, aanplantingen,...).

De herinrichting van kruispunten wordt op deze wegen tevens ook veralgemeend voorgesteld om de leesbaarheid en de veiligheid van de wegomgeving te verhogen. Dit komt niet enkel de zwakke weggebruikers ten goede.

Aanzetstroken van landbouwwegen worden hoofdzakelijk voorzien met kasseien, ten einde visueel en auditief een aankomend kruispunt te signaleren. De lengte van deze aanzetstroken wordt afhankelijk gemaakt van de plaatselijke omstandigheden.

Wat betreft de herinrichting voor fietsers in bebouwde kom, wordt gesteld dat dit geen dorpskernherinrichting inhoudt. Er wordt geen extra subsidiëring voorzien voor maatregelen in de woongebieden volgens Gewestplan. De technische ontwerpen worden echter wel meegenomen in het pakket inrichtingsvoorstellen voor wegen in het kader van de uitvoering van de ruilverkaveling.

Om de landelijkheid en de veiligheid van het gebied te vrijwaren wordt bovendien gezorgd dat de doordringbaarheid voor vierwielers wordt beperkt. Deze maatregel kan als een positief neveneffect gezien worden van de voorgestelde ontsluitingsstructuur. Door grote lussen en insteekwegen zullen weinig niet-lokale weggebruikers kiezen voor het nemen van deze wegen.

2. FIETS- EN WANDELWEGEN (zie kaarten 13 en 14)

Wat betreft fiets- en wandelwegen wordt een onderscheid gemaakt in enerzijds functionele en/of recreatieve wegen en anderzijds in monofunctionele fiets- en wandelwegen en het medegebruik van andere wegen.

Algemeen geldt dat een ontsluitingstructuur voor fietsers en wandelaars een optimale doordringbaarheid van het gebied moet garanderen zonder evenwel de draagkracht van het gebied te overschrijden.

Voor de functionele fiets- en wandelverbindingen wordt vooral belang gehecht aan korte, veilige en snelle verbindingsmogelijkheden tussen de bebouwde kernen. Op plaatsen waar het niet gewenst is om vierwielers toe te laten kunnen in dit verband toch doorgangen worden gecreëerd voor tweewielers en wandelaars.

Louter recreatieve verbindingen worden steeds ontworpen vanuit een welbepaalde doelstelling, zij het de ontsluiting voor recreanten van een bijzondere site of omgeving, of als recreatief alternatief voor minder aantrekkelijke wegen. Bestaande fiets- en wandelroutes kunnen op basis van het vernieuwd wegennet gewijzigd of aangevuld worden. (kaarten 15,16,17,18)

Monofunctionele fiets- en wandelwegen worden voorgesteld waar geen ander verkeer nodig is of waar geen ander verkeer gewenst is. Dikwijls lopen ze door waar vierwielers halt moeten houden. Voor fietswegen wordt in overleg met het Provinciebestuur uitgegaan van betonverhardingen met een standaardbreedte van 2m. Wandelwegen die ook befietst kunnen worden, worden aangelegd met een los verhardingsmateriaal met fijn granulaat; de breedte wordt aangepast per wandelweg. Andere kleinschalige recreatieve voorzieningen (zitbank, fruitboom,...) worden ingevuld bij de uitvoering van het Ruilverkavelingsplan.

Op vele wegen wordt het medegebruik gestimuleerd. Functioneel fietsverkeer kan probleemloos gebruik maken van de vernieuwde wegenstructuur voor de landbouw. Recreatief fiets- en wandelverkeer kan ook maximaal gebruiken van de wegen voor het functionele fietsverkeer. Hierdoor wordt een te hoge recreatiedruk omwille van een te intensief netwerk voor recreanten vermeden.

Hoofdstuk

8

INTEGRALE GEBIEDSOPTIES PER DEELGEBIED

Op basis van landschappelijke karakteristieken en functies wordt het Ruilverkavelingsgebied ingedeeld in 12 deelgebieden (zie kaart 11). Dit heeft enkel tot doel een adequate beschrijving van de gebiedsopties te geven.

Per deelgebied wordt een integrale beschrijving gegeven van alle maatregelen die voorzien worden. Al deze maatregelen zijn gebaseerd op de thematische gebiedsopties zoals hoger beschreven, ze vormen er a.h.w. de ruimtelijke vertaling van.

Volgende deelgebieden worden onderscheiden:

1. Aardgat - Biesenveld
  2. Grijpenveld - Molenberg - Zegelberg - Lindeveld
  3. Medekesveld - Grote Kouter - Kolemveld
  4. Verrijck
  5. Neervelp
  6. Redingen - Grote Dries - Kerselareveld
  7. Willebringen - Honsem
  8. Hoksem
  9. Jordaanbeek - Molenbeek
  10. Babelom
  11. Plateau van Bevekom
  12. Opvelp
-

8.1 AARDGAT – BIESEMVELD

Dit deelgebied kan op haar beurt onderverdeeld worden in het deel Aardgat en het deel Biesemveld. Beide delen zijn door infrastructuren afgescheiden van de rest van het gebied.

Het deel Aardgat is gelegen tussen de spoorlijn Tienen - Leuven, de nieuwe Ring van Tienen en het nieuwe industriegebied Grijpenveld. Centraal ligt er de vallei van de Kleinbeek, een zijbeek van de Menebeek. In deze vallei ligt een melkveebedrijf en een natuurreservaat. Aan beide zijden ervan liggen akkergronden. In het kader van de aanleg van de Ring van Tienen werd een Gewestplanwijziging doorgevoerd, waarbij de akkergronden tussen de ring en de vallei werden ingekleurd als Bufferzone en Natuurgebied.

Er wordt voorgesteld om de vallei en de onmiddellijke omgeving van het natuurreservaat te ontwikkelen tot extensief landbouwgebied. De onmiddellijke omgeving van de spoorwegberm is reeds als natuurlijk gebied geëvolueerd. De gronden in de vallei, aansluitend bij het melkveebedrijf worden aangeduid als graslandgebied. Ook in de bufferzone blijft landbouwgebruik. Ten noorden van de Billekensweg is een aan te planten bufferstrook teneinde een visuele en ecologische afscherming te creëren. Ten noorden van Aardgat is een klein akkergebied deels behouden.

De Billekensweg wordt behouden als landweg.

Het deel Biesemveld blijft nagenoeg ongewijzigd. Wat nu reeds grasland is, is optimaal volgens het Ruilverkavelingsplan. De Bissestraat wordt behouden als landweg.

8.2 GRIJPENVELD – MOLENBERG – ZEGELBERG – LINDEVELD

Dit deelgebied wordt begrensd door de Ring van Tienen, de Spoorweg Tienen - Leuven, de Menebeek, de E40 en de Tassinstraat. Ook dit deelgebied kan verder worden onderverdeeld in drie delen.

Het deel **Grijpenveld - Molenberg** wordt westelijk begrensd door de Maalderijweg (verbinding Kumtich - Oorbeek). Dit is hoofdzakelijk een akkergebied (veel mais en relatief minder bieten!). Ten noorwesten, tegen het dorp Kumtich ligt een graslandzone. Vanwege de topografie blijft dit ook best zo. Ook in de vallei van de Menebeek blijft er best grasland, conform de aanwezige landschapsstructuren (Langeweideweg, talud). De overgrote oppervlakte blijft akkergebied, waarbinnen ook een bestaand fruitteeltbedrijf verder kan ontwikkeld worden. Een uitzondering hierop is de archeologische site Grijpenveld, die door opgraving goed gekend is en waarvan de omvang niet te verwaarlozen is. In tegenstelling tot de Ruilverkaveling Hoegaarden wordt langs de Menebeek geen bufferstrook aangelegd. Daarentegen wordt de huidige valleibegrenzing (Langeweideweg, talud) gehanteerd om als structuurlijn te dienen bij de herverkaveling. Dit is tevens ook de begrenzing van het ecologisch waardevol agrarisch gebied volgens het Gewestplan.

De Hoofdlandbouwontsluiting zal 2 tracés volgen. Een noordelijk tracé ligt langs de Ring van Tienen, tot op de Billekensweg, langs Klein Grijpen tot op de Grijpenweg. Hierbij wordt de parallelweg langs de Ring verbeterd als betonweg, de Billekensweg met walsbeton (holle weg), Klein Grijpen wordt enkel verbeterd met fijne steenslag om enerzijds het sluikverkeer te ontraden en anderzijds een verbetering te voorzien voor het langsliggend fruitbedrijf. De Grijpenweg wordt behouden als kasseiweg (eventueel wordt de kasseiverharding heraangelegd) vanuit verkeerskundig en cultuurhistorisch oogpunt. Het aansluitend deel van de Grijpenweg, tot voorbij het hol gedeelte, wordt verbeterd met walsbeton. Het deel tot aan de archeologische site wordt verbeterd met betonpuinsteenslag. Er kan ook een secundaire insteekweg worden aangelegd op het Grijpenveld, indien dit wenselijk is voor de herverkaveling. De Grijpenweg aansluitend bij de archeologische site zal hieraan worden toegevoegd. Niettemin wordt voorgesteld om het wegtracé te behouden als historisch relict en tevens wandelpad. De Billekensweg, voorbij de splitsing met Klein Grijpen wordt behouden als kasseiweg en afgesloten voor doorgaand verkeer, vanwege het gevaar als sluikroute. Fietsers zullen de doorsteek wel kunnen nemen.

Een zuidelijk tracé volgt de Mettenweg. Deze wordt verbeterd als betonsporenweg tot aan de bestaande kasseiverharding, vanwege het landschappelijk waardevol karakter van de omgeving. De bestaande kasseiverharding wordt vernieuwd.

De Langeweideweg blijft behouden als landweg.

Langs de Grijpenweg, de Langeweideweg, de Maalderijweg, de Mettenweg en de Billekensweg worden de taluds gebufferd.

De aanwezige bunkers aan de Maalderijweg worden ingericht als verblijfplaats voor vleermuizen.

Het deel **Zegelberg** ligt tussen de Maalderijweg en de Hoksemse Steenweg. De Hoksemse Steenweg vormt de verbinding tussen Kumtich en Hoksem. Gezien beide kernen relatief geïsoleerd gelegen zijn, wordt voorgesteld om ze hierlangs te verbinden met een vrijliggend fietspad. Tevens valt deze fietsverbinding samen met het voorgesteld ontwerp voor een recreatieve fietsroute rond Tienen in het kader van het Interprovinciaal knooppuntennetwerk. Thv. Kumtich kunnen het kruispunt met de Maalderijweg en het Kruispunt met de Spoorwegstraat in dit kader worden heringericht.

Ook dit deel is voornamelijk akkergebied. Vanwege de uitzonderlijke landschappelijke waarde van de vallei met haar overgang tot het plateau, inclusief hellingbos en tertiaire opduikingen, wordt voorgesteld om het zuidelijk deel te onttrekken aan de intensieve landbouw. Tevens leent de alluviale vlakte van de Menebeek zich, indien nodig, uitstekend voor een wachtbekken (zie Hoofdstuk Water). Hierbij moet echter rekening gehouden worden met de aanwezigheid van de waterwinning, welke een bufferafstand kan opleggen. Indien ingegaan wordt op vraag om hier een opstuwing te voorzien, zal in elk geval uitgegaan worden van het overleg met VMW.

De Hoofdontsluiting voor de landbouw blijft langs de Hoksemsesteenweg en de Maalderijweg. Aanvullend worden twee secundaire insteekwegen voorzien: een te verbeteren landweg vanuit Hoksem en een nieuwe weg recht over de Mettenweg, langs een bestaand talud (ter voorkoming van erosie). De Menebeekweg en de Zegelberg blijven behouden als landweg. Gezien het probleem van erosie worden bufferstroken aangelegd langs de insteekweg vanuit de Hoksemsesteenweg en aan het begin van de Maalderijweg. Verder wordt de lengterichting van de nieuwe percelen thv. de Zegelberg bij herverkaveling bepaald volgens de hoogtelijnen.

In het valleigebied kan bosuitbreiding plaats vinden en indien er geen wachtbekken wordt aangelegd wordt de zijbeek van de Mene, die ermee parallel loopt, heringericht volgens ecologische principes (aanleg poelen, plasbermen,...).

Het laatste deel wordt gevormd door de **Kapittelberg** en het **Lindeveld**. Dit deel is een integraal akkergebied met uitzondering van de huidige weides thv. de bebouwing te Kuntich.

De Hoofdontsluiting wordt gevormd door de Hoksemsesteenweg en de Tassinstraat. Verder is ook de aanwezige parallelweg aan de E40 belangrijk, vanwege de lengte van deze grens. Er wordt voorgesteld deze weg te verbeteren met een betonverharding, tot waar nodig volgens de herverkaveling. Vanwege verkeerskundige redenen mag geen verbinding worden gemaakt met de Tassinstraat. Een verdere secundaire ontsluiting kan, indien nodig, worden aangelegd op bestaande tracés: vanuit de Tassinstraat, vanuit de Hoksemse Steenweg, vanuit de parallelweg. Andere tracés worden afgeschaft. De Lindeveldstraat wordt behouden, de Kapittelberg wordt ingericht als groenstrook.

Naar erosie toe worden twee stroken aangelegd: ten noorden en ten zuiden. Beide stroken volgen de richting van de hoogtelijnen. De exacte locatie wordt vastgesteld tijdens de herverkaveling van gronden. Langs de Lindeveldstraat wordt een verbrede berm aangelegd en aangeplant en afgescheiden dmv. een gracht om erosie te beperken. Verder wordt ook de lengterichting vastgesteld van de nieuwe landbouwpercelen bij de herverkaveling.

8.3 MEDEKESVELD – GROTE KOUTER – KOLEMVELD

Ook ten westen van de Tassinstraat strekt zich een akkerplateau uit. Tussen de spoorlijn Tienen - Leuven, de E40 en de vallei van de Vondelbeek (Hoegaardse Straat) situeren zich, van oost naar west, het Medekesveld, de Grote Kouter en het Kolemveld. Ten noorden van de spoorlijn ligt het Roosbeekveld.

Vanwege de gebrekkige ontsluiting van dit gebied wordt centraal een hoofdlandbouwweg aangelegd (Medekesveld - Vertrijkstraat - Grote Kouter). Deze Hoofdontsluiting vormt ahw. een grote lus vanuit de Leuvense Laan. Dit tracé wordt deels voorzien in enkelvoudig beton en deels in betonsporen vanwege de landschappelijke waarde en het ontradingseffect, m.n. vanuit het bestaande verharde gedeelte van de Medekesveld tot aan de Moergracht (landschappelijk waardevol agrarisch gebied volgens het Gewestplan). Aansluitend wordt de Geeststraat verbeterd met walsbeton (holle weg), ten einde een vlotte verbinding te creëren vanuit Kumtich. De holle weg tussen de Vertrijkstraat en Roosbeek die opgenomen is in deze lus wordt niet verbeterd met walsbeton vanwege de grote lengte van het tracé en het verwachte zware landbouwgebruik. Dit betekent dat mogelijks één van beide taluds dient te worden heraangelegd t.b.v. de werken.

De Kolemveldstraat wordt herlegd vanwege de problematische aansluiting t.h.v. de spoorwegovergang te Roosbeek. Een gedeelte van het oude tracé wordt afgeschaft ifv. het landbouwgebruik en verkeersontrading. T.h.v. de vallei van de Vondelbeek wordt de Roosbeekstraat/Kolemveldstraat veranderd in een betonpuinsteenslagverharding omwille van het ontradingseffect voor doorgaand verkeer. Op deze manier blijft het tracé echter toegankelijk voor landbouwverkeer. Ook de Oude Baan wordt deels als betonpuinslagweg aangelegd, zodat de wegverbetering met beton geen sluikverkeer zou aantrekken. De aanleg met fijn materiaal biedt voor fietsers een minder steil alternatief voor de Tassinstraat, het hoogste punt van Tienen.

Buiten de Kolemveldstraat en de Oude Baan, worden nog 4 andere tracés verbeterd met betonpuinsteenslag. Ten eerste wordt de verbinding Houtenweg – Grote Kouter volledig voorzien als secundaire verharding. Het gedeelte tussen Willebringen en Roosbeek wordt met fijn materiaal afgedekt ten einde voor fietsers bruikbaar te maken. De bestaande kasseiverharding thv. de spoorwegovergang wordt behouden en eventueel herlegd. Ten 2^e wordt ook de bestaande insteekweg ten westen van de Moergracht verbeterd; t.h.v. de spoorweg wordt tevens een nieuwe verbinding gemaakt tot aan de Kolemveldstraat. Deze weg zal mits de aanleg van een berm met gracht tevens ook een opvangfunctie hebben voor erosie. Ten derde wordt de Braamakerstraat verbeterd als secundaire verharding, alsook het gedeelte van de Blauwbergstraat tussen de holle weg en de St-Barbarastraat. Verder wordt de Blauwbergstraat behouden als landweg vanwege haar landschappelijke waarde. Ze wordt hierom ook gebufferd aan beide zijden.

De kop van de Grote Kouter wordt vanwege haar tertiair karakter en haar potentiële natuurwaarde onttrokken aan de intensieve landbouw. Ze zal samen met de gradiëntzone van de Oostelijke bovenloop van de Vondelbeek een natuurontwikkelingszone vormen i.f.v. o.a. de grauwe gors.

Thv. het Medekesveld worden verder een aantal maatregelen genomen tegen erosie. De Geeststraat wordt gebufferd, het talud tussen Blauwbergstraat en Tassinstraat wordt ingericht als strook. Aan de zuidwest zijde van de helling worden de nieuwe percelen bij herverkaveling met hun lengterichting parallel met de helling gelegd.

De Moergracht tussen bron en overbrugging thv. de spoorlijn wordt herlegd volgens de topografie. Hierdoor zal de afwatering verbeteren. Ze wordt ook ingericht als infiltratiezone voor hemelwater (met stuwen, plasbermen,...).

De historische St-Barbarakapel wordt geherwaardeerd. Haar omgeving wordt heraangelegd om het historisch karakter ervan te versterken.

De huidige graslanden thv. Kuntich en de Kleinbeek worden als dusdanig behouden. De bodemkundig minderwaardige gronden t.h.v. de voormalige spoorwegtunnel worden als graslanden behouden en aangeduid als Reservezone voor natuurontwikkeling. Dit betekent dat deze zone kan onttrokken worden aan de intensieve landbouw indien er elders op het plan een natuurontwikkelingszone van dezelfde oppervlakte niet kan gerealiseerd worden.

Alle holle wegen worden gebufferd. Ten westen van de Vertrijkstraat wordt de voorziene buffer tevens afgebakend door een te graven gracht omwille van de wateroverlast op de weg.

8.4 VERTRIIK

Dit deelgebied situeert zich tussen de Hoegaardse Straat, de E40 en de gebiedsgrens. Het is een vrij divers deelgebied met de woonkern Verrijk, de valleien van de Velpe en de Vondelbeek en het akkergebied richting Willebringen.

In de valleien worden twee ruimtelijke entiteiten onderscheiden: het Kasteel van Kwabeek en de omgeving Snoekengracht/Vondelbeek. Deze laatste is een zeer waardevol natuurreservaat annex valleibos. Voor beide entiteiten worden kleine uitbreidingen voorgesteld in de vallei. Voor de omgeving Snoekengracht en de monding van de Vondelbeek wordt voorgesteld om de aanliggende flanken als buffer aan te trekken bij het groengebied. Het betreft de zone tussen de Roosbeekstraat en de beek, en tussen de Hoegaardse Straat en de beek. In dit laatste gebied kan bebossing plaatsvinden.

De graslanden in de vallei van de Vondelbeek ten zuiden van de Roosbeekstraat blijven als dusdanig liggen.

De twee bovenloopjes van de Vondelbeek worden via ecologisch beekherstel heringericht als infiltratiezone voor hemelwater.

Voor de afwatering van de E40 thv. het kasteeldomein van Kwabeek wordt opvang voorzien voor piekdebieten.

De Hoofdontsluiting voor de landbouw wordt aangevuld met twee tracés. Het verlengde van de Honsemstraat wordt verhard met enkelvoudig beton tot aan de tweede brug van Willebringen. Hierdoor ontstaat een verharde lus tussen Verrijk en Willebringen, zonder gevaar voor sluikverkeer

Een andere nieuwe verharde weg, is de parallelweg met de E40 vanuit de Redingenstraat. Deze insteekweg wordt voorzien in enkelvoudige beton en kan doorgetrokken worden tot voorbij de Groot Konijnstraat. Omwille van verkeerskundige redenen wordt ze echter niet verbonden met de Koutemstraat.

Secundaire verhardingen worden voorzien op de Groot Konijnstraat, op de Koutemveldweg tot zover nodig volgens de herverkaveling en op de Houtenweg.

De overige wegen blijven in bestaande toestand: Kwaad Molenberg, Hoegaardse Straat en omgeving, en dit vanwege hun landschappelijke waarde. De Hoegaardse straat wordt officieel gewijzigd in voetweg. Echter wordt de doorgang voor landbouwgebruik behouden. Dit heeft als bedoeling de toekomstige waarde als trage weg te garanderen. Het weggetje langs de voorziene gradiëntzone wordt afgesloten voor vierwielers i.f.v de natuurwaarden en als wandelpad behouden. Tevens worden de taluds van de Hoegaardse Straat, de Kwaad Molenberg en de Groot Konijnstraat gebufferd. De kruising tussen de holle wegen van de Hoegaardse Straat en de Koutemveldweg wordt bebost.

Voor landbouwverkeer wordt de doorgang verzekerd van de Roosbeekstraat naar de Kolemveldstraat.

De Koutemstraat en de Stationstraat worden voorzien van een fietspad. De kruispunten aan de Honsemstraat en de Koutemveldweg worden heringericht ifv. verkeersveiligheid.

In de erosiegevoelige zones aan de Hoegaardse Straat en de Redingenstraat wordt de perceelsrichting bepaald parallel met de hoogtelijnen.

De St-Luciakapel te Verrijk wordt geherwaardeerd.

8.5 NEERVELP

Dit deelgebied loopt van de E40 tot aan de Hoegaardse steenweg. Ten westen ligt de ruilverkavelingsgrens (Waverse Steenweg). Ten oosten wordt een fictieve grens gemaakt op de lijn Verbrande Toren - Opvelpweg - waterloop B3119, en de weides ten noorden hiervan.

Het gebied wordt getypeerd door de aanwezigheid van de Velpevallei en de dorpen Opvelp en Neervelp.

De vallei wordt grotendeels aangeduid als weidegebied, omdat het merendeel ook huis-kavels zijn van de omliggende bedrijven. Het valleigedeelte tussen Opvelp en Neervelp wordt deels voorzien voor extensief graslandgebied en bebossing. Dit deel is potentieel het meest waardevol en sluit aan op het natuurgebied Molensteen. Tevens is dit een waardevolle helling aan de oostzijde van de vallei. Dit gebied was trouwens ook het onderwerp van een gewestplanherziening (ecologisch waardevol agrarisch gebied en natuurgebied).

Hierbij aansluitend wordt een bufferzone voorzien, tussen het natuurgebied, de Kattestraat en de Opvelpweg. Ook ten noorden van de kattestraat wordt het terrassenlandschap gebufferd met een groenstrook ter hoogte van de houtkant aan het hoogst talud. Ook naar erosie toe betekent dit een vermindering van gevaar.

De Velp thv. Opvelp wordt aan de westzijde gebufferd door een groenstrook, omdat ze hier de uiterste grens vormt van wat als graslandzone is aangeduid.

Ook langs waterloop B3119 wordt het niet beboste valleigedeelte onttrokken aan de intensieve landbouw, teneinde dit als een kleine vallei in zijn geheel te behouden.

De Vloedgracht die parallel loopt aan de Velp wordt opgestuwd i.f.v. de alluviale weides optimaal te kunnen inrichten als extensief weidegebied.

De Opvelpweg wordt volledig verbeterd als hoofdontsluitingsweg met betonsporen (met uitzondering van het gedeelte aan het aanwezig landbouwbedrijf waar volle beton wordt voorzien). Thv. Opvelp wordt een verbrede wegberm (5 meter) gecreëerd om erosieproblemen te minderen.

Overige wegen blijven in de huidige toestand behouden.

Het Veldkapelletje aan de Kattestraat wordt geherwaardeerd.

Dit deelgebied strekt zich ook uit van de E40 tot aan de Hoegaardsesteenweg, en ligt ten oosten van het deelgebied Neervelp. De oostgrens ligt op de Willebringenstraat.

Dit deelgebied is een intensief akkerbouwplateau met enkel thv. Neervelp (Klein Heidestraat en Velpvallei), thv. Opvelp (Hoegaardse Steenweg) en thv. Willebringen aan het brongebied van de Fonteinbeek, zones die zijn aangeduid als weidegebied. Thv. de Verbrande Toren wordt het oude weiland aan het begin van de Vloedgracht in ere hersteld. Het huidige weiland wordt ingericht als natuurontwikkelingsgebied. Het oostelijk perceeltje wordt aangeduid als Reservezone voor natuurontwikkeling indien elders op het plan een natuurontwikkelingszone niet kan worden ontwikkeld.

Verder wordt één perceel thv. de kruising van de Kattestraat en Groenweg als extensieve zone ingericht met het oog op het behoud van de archeologische site.

Naast de reeds bestaande verharde wegen (Hoegaardse Steenweg, Willebringse straat, Klein Heidestraat, Honsemweg, Velpestraat, verbindingsweg Neervelp-Willebringen, Molenhoek, Hertenstraat, Torenhofstraat, parallelweg HSL), worden drie tracés aangelegd als hoofdontsluiting voor landbouwverkeer. De Velpestraat wordt doorgetrokken als enkelvoudige betonweg tot aan de Hertenstraat, de parallelweg aan de HSL tussen de Hertenstraat en de Willebringse Straat wordt verbeterd als enkelvoudige betonweg in verlenging van de door NMBS aangelegde parallelweg en de Groenweg wordt tot voorbij de Kattestraat verhard deels als betonsporenweg en deels als enkelvoudige betonweg. Daar wordt ze, deels op een nieuw tracé, omgelegd en aangesloten op de Hoegaardse Steenweg rechtover de Moordenaarsweg. (Het historisch veldkruisje wordt geherwaardeerd.) De bedoeling van deze omleiding is deels om de landschappelijke waarde van de holle weg te bewaren, deels om geen directe sluikroute te creëren tussen Opvelp en Willebringen en deels om de ontsluiting centraal op het plateau te voorzien.

De Honsemweg (Rattestraat) wordt in ere hersteld als kasseiweg, dit omwille van landbouwkundige en historische redenen (oude Romeinse weg?).

Het overige deel van de Groenweg, tot aan de splitsing met de verbinding naar de Verbrande Toren, wordt verbeterd als secundaire ontsluiting met betonpuinsteenslag. Een dergelijke opwaardering gebeurt ook in de Kattestraat (vanuit de Opvelpweg) en vanuit de parallelweg van de HSL. Deze laatste kan naarmate het nodig is voor herverkaveling langer of korter worden gemaakt.

De Redingenstraat wordt deels verbeterd als betonweg en deels met fijne steenslag.

Hierdoor wordt een verbetering voorzien i.f.v. de wateroverlast; en kan de weg voor landbouw en recreatie beter gebruikt worden. Eventueel dient een langsgracht en/of een wachtbekkentje worden voorzien voor slagregens. Ook de landweg tussen Verrijckstraat en de betonweg Neervelp-Willebringen worden verbeterd met fijne steenslag. Hierdoor ontstaat een recreatief tracé dat Neervelp met Verrijck verbindt op mooie en veilige wijze.

De Molenhoek wordt indien mogelijk deels verbreed met kasseien

De Groenweg thv. Opvelp wordt terug verbonden met de Verbrande Toren. Deze oude holle weg wordt ingericht als recreatief wandelpad, om als kortsluiting te fungeren vanuit Opvelp.

Deze holle wegen, evenals de Kattestraat, de Redingenstraat, de Molenhoek en de Hertenstraat worden beschermd en ontwikkeld dmv. bufferstroken aan de bovenzijde van de taluds. Ook de stortplaats aan de Molenhoek wordt landschappelijk heringericht na sanering.

In aansluiting op de Koutemstraat, wordt ook aan de Torenhofstraat en aan de Willebringse Straat tot in Honsem, een vrijliggend fietspad aangelegd. Het kruispunt van Torenhofstraat met de Willebringenstraat en het kruispunt met de Hertenstraat worden

heringericht ifv. de verkeersveiligheid. De nabijgelegen historische kapel aan het Hoeksken wordt geherwaardeerd, de omgeving ervan wordt heraangelegd.

De zijloop tussen de Velpestraat en de Redingenstraat wordt heringericht dmv. ecologisch beekherstel tot een zone voor infiltratie van hemelwater. Ze zal tevens een lijnvormige landschapsstructuur vormen tussen de beboste depressie aan de Velpestraat en de vallei van de Velp.

De woningen aan de Redingenstraat worden voorzien van riolering en aangesloten aan het zuiveringsstation aan de Velp.

In de erosiegevoelige zones achter Redingen en Molenhoek worden de perceelsrichtingen bepaald volgens de ligging van de hoogtelijnen. Tevens sluit deze herverkavelingsrichting aan op de nieuwe ontsluitingsstructuur.

8.7 WILLEBRINGEN – HONSEM

Dit deelgebied is gelegen tussen de Willebringenstraat en de Jordaanvallei tot aan Willebringenbos. Ze wordt gekenmerkt door de bebouwing van Willebringen en Honsem, de bovenloop van de Jordaanbeek en de vallei van de Fonteinbeek. Ten oosten scheidt Willebringenbos de velden van Willebringen van die van Hoksem. Buiten de valleien en de tuinen is het bodemgebruik hoofdzakelijk akker.

Ten oosten van de Fonteinbeek wordt de grens tussen akkergebied en vallei gelegd op de lijn Torenhofstraat - Broekstraat. De Torenhofstraat en de Exploitatieweg worden via een nieuw tracé langs de Bosbeek verbonden met de Hadeweg en een nieuwe verbinding richting Hoksem, om dan langsheen de brug naar Kumtich een lus te vormen vanuit de Willebringenstraat. Deze lus wordt deels aangelegd in enkelvoudig beton en deels met betonsporen vanwege verkeerskundige, landschappelijke en landbouwkundige redenen. Hierom wordt ook een deel in betonpuinsteenslag gelegd. Deze ingreep houdt het sluikverkeer buiten zonder afbreuk te doen aan de doorgaand functie voor landbouwverkeer. De bestaande kassei in het verlengde van de Torenhofstraat wordt vernieuwd. Aanvullend hierop wordt het laatste gedeelte van de Torenhofstraat als insteekweg aangelegd met betonsporen en een keerpunt. Het hol gedeelte van de Lammekensweg wordt als insteekweg verbeterd met betonpuinsteenslag. Het overig gedeelte van de Lammekensweg wordt afgeschaft ten behoeve van de herverkaveling van gronden.

Willebringenbos wordt uitgebreid tot aan de Bosbeek in het westen en ruimtelijk aangesloten aan het Pertseveld en de Jordaanvallei in het zuiden, opdat dit natuurgebied op structurele wijze ontwikkeld kan worden. Ook ter hoogte van de nieuwe landbouwontsluiting voorziet het plan een ruime buffer tussen bos en weg.

De Bosbeek wordt ingericht als infiltratie- en opstuwzone tot aan de Hadeweg, waardoor een lijnvormige verbinding ontstaat met deze belangrijke holle weg.

De Fonteinbeek wordt ecologisch hersteld vanaf de Willebringenstraat. Dit kan enkel succes hebben indien ook het afvalwater dat hierin geloosd wordt, kan gezuiverd worden. Daarom dat het Plan voorziet om via ruilverkaveling mee te werken aan het waterzuiveringsplan voor Willebringen, opgestart op initiatief van de Gemeente Boutersem.

Tussen het bestaande bos- en natuurgebied en de vernieuwde Torenhofstraat wordt de valleiflank onttrokken aan de intensieve landbouw ten behoeve van struweelbos en extensief grasland. Deze overgang heeft enorme potenties als droge en beschutte gradiënt voor natuurontwikkeling. De overige percelen in de vallei zijn ingetekend als weidegebied. Het betreft veelal huiskavels van de bedrijven in het dorp.

Ook te Honsem wordt een weidegebied thv. de Jordaanvallei achter de bebouwing gevrijwaard.

De verbinding Doornstraat-Domstraat wordt behouden tbv. het plaatselijk verkeer. Ten noorden van de Doornstraat ligt een belangrijke archeologische site (site Wiederveld), welke wordt beschermd. De aanliggende flanken wordt deels als extensief grasland (de depressie) en deels als intensief grasland ontwikkeld. Het talud wordt volledig hersteld en landschappelijk ingericht. Het voetwegje tussen de Geestelijke Hoek en de Domstraat wordt als wandelweg geherwaardeerd. Hierdoor wordt ook de archeologische site optimaal recreatief ontsloten. Dit wegje sluit aan bij de Doornstraat welks daar plaatselijk wordt verbeterd met fijne steenslag. Hierdoor wordt een plaatselijke verbinding gecreëerd voor wandelaars/fietsers tussen Honsem en Willebringen.

De Bellekensweg en de Geestelijke Hoek worden verbeterd met betonpuinsteenslag. De Bellekensweg ten zuidwesten van de Verbindingsweg wordt afgeschaft. Een langsliggende gracht wordt voorzien ifv. de aanwezige wateroverlast.

De oude voetweg tussen de Geestelijke Hoek en de Doornstraat wordt indien nodig verbeterd.

8.8 HOKSEM

Dit deelgebied omvat het dorp Hoksem en het akkergebied ten westen ervan, tot aan Willebringenbos en de Bosbeek. Ten noorden grenst het aan de E40/HSL en ten zuiden wordt de grens gevormd door de Jordaanbeek, tevens grens van het onderzoeksgebied. Het akkergebied zal centraal ontsloten worden via de te verbeteren centraal gelegen Doornstraat. Deze hoofdontsluiting zal worden verbonden met de Exploitatieweg te Willebringen en het verlengde van de parallelweg met de HSL. Hierdoor ontstaan 2 lussen die het volledige akkergebied ontsluiten. Deze nieuwe hoofdontsluiting wordt deels in betonsporen en deels in volle beton aangelegd. Volle beton wordt voorzien op de nieuw aan te leggen tracés: thv. de helling naast Willebringenbos, naast de Bosbeek aansluitend met de Hadeweg en langs de parallelweg. De voorziene bermverbreding van 2m is hier mede belangrijk omwille van het bestaande recreatief medegebruik door ruiters en koetsen. Betonsporen worden voorzien op de Doornstraat. De aansluiting met de Appellareweg blijft in kassei die wellicht moet worden herlegd. Ook de kasseien van de Appellareweg zullen worden verbeterd. Verder wordt de weg verbeterd met betonpuinsteenslag tot waar noodzakelijk volgend de herverkaveling.

De Bosveldweg wordt dus eigenlijk herlegd naast het bos. Net zoals voor de Exploitatieweg wordt een brede bufferzone voorzien om de verkeerseffecten op het bos te minimaliseren. De aansluiting van deze lus met de brug van de Tassinstraat wordt voorzien in betonpuinsteenslag om ongewenst verkeer te vermijden.

Tussen de parallelweg langs de HSL en de lusweg thv. de brug Willebringen - Kuntich wordt een landbouwweg aangelegd in betonverharding. Deze kan ook als fietsverbinding fungeren tussen Hoksem en Willebringen.

Aanvullend aan de wegverbeteringen uitgevoerd in het kader van de aanleg van de HSL en de verbeteringen voorgesteld aan de Kapittelbergstraat, wordt voor de Groene Weg geopteerd voor een verbetering met kassei, vanwege de bestaande kasseiverharding die hierdoor wordt doorgetrokken en vanwege de aanwezigheid van de historische kapel die hierdoor haar authenticiteit bewaard. Deze laatste zal trouwens worden geherwaardeerd als historische site.

De Hadeweg en het Roosbeekpaddeke worden tot aan het holle gedeelte verhard met respectievelijk kassei en betonpuinsteenslag. Alle andere wegen blijven behouden zoals ze zijn. Het bovenste deel van het Roosbeekpaddeke wordt ingericht als groene lijn.

Tussen Hoksem en Kuntich wordt een fietspad aangelegd, zie hiervoor ook de bespreking bij deel 2 - Kuntich.

Naar bescherming toe van de Jordaanvallei worden 3 opties genomen: de aanliggende percelen aan de Jordaanbeek worden ingericht als extensief weiland, de inrichting van een deel van het Pertseveld als zeer waardevolle zuidgerichte gradiënt, en het behoud van het graslandareaal als bodemgebruik in de zone ten zuiden van de Persstraat en de St-Jansstraat.

Ook ten noorden van de St-Jansstraat en thv. de Kapittelbergstraat worden zones ingetekend als weidegebied.

De Hoxembeek, de Jordaanbeek en de parallelle ontwateringssloot worden heringericht tbv. waterzuivering, daar er in Hoksem geen afvalwater wordt gezuiverd. Wat betreft de Jordaanbeek en de parallelsloot kan tevens een ontwerp worden voorgesteld in het kader van de waterbeheersingsproblematiek van de Mene/Jordaanbeek (zie Hoofdstuk Water). Het herinrichten van de molenvijver kan hierin worden opgenomen.

Tbv. de bescherming van de holle wegen en om erosie tegen te gaan worden diverse maatregelen getroffen. Aan weerszijden van de Doornstraat, de Hadeweg en het

Roosbeekpaddeke en langs de Groene Weg worden de taluds gebufferd door een al dan niet aangeplante strook.

Thv. de historische kapel, thv. het Pertseveld en thv. de Bosbeek worden tevens drie vrijliggende stroken aangelegd ter voorkoming van erosie.

8.9 JORDAAN- en MOLENBEEKVALLEI

Dit deelgebied omvat de Jordaanvallei tussen Honsem en Hoksem en de Molenbeek tot de St-Ermilindisstraat te Meldert. Het betreft een gebied dat volledig als extensief weilandgebied wordt ingekleurd, met uitzondering van de vallei thv. de bebouwing te Honsem en huiskavels te Meldert en aan de Oude Molen.

De vallei thv. de bebouwing van Honsem wordt voorgesteld als intensiever weidegebied. Alle wegen langs en door de vallei worden, vanwege landschappelijke en recreatieve redenen, behouden als landwegen. De Doornstraat (verbinding Honsem – Willebringen) wordt deels verbeterd met fijn steenslag, tbv. fietsers en recreanten.

De Doornstraat kan als alternatief tracé dienen voor GR128 oost en deels voor de Vlaanderen Fietsroute.

De landweg langs de valleirand ten zuiden van de Jordaanbeek, tussen Honsem en Babelom, wordt als wandelweg verlegd bovenop het talud.

De Molenstraat wordt verbeterd als kasseiweg tot aan de oude molen.

Het kapelletje aan de lindenboom in de Molenstraat wordt geherwaardeerd.

De taluds van de Broekstraat te Willebringen en de Molenstraat te Meldert worden gebufferd. Voorbij de Oude Molen wordt deze buffer uitgebreid tbv. de natuurwaarden in de Molenbeekvallei. Ook langs het verlegde wandelpad tussen Honsem en Babelom wordt een uitgebreide bufferstrook aangelegd.

Een ecologisch beekherstel wordt toegepast op de Fonteinbeek en de Babelombeek.

8.10 BABELOM

Babelom ligt langs de Babelombeek en is omgeven door leemplateaus. Ten zuiden grenst het plateau aan de Molenbeekvallei (Meldert), ten oosten en ten noorden aan de Jordaanbeekvallei (Honsem).

Ten zuidwesten wordt dit deelgebied begrensd door de Kerselarestraat.

Als plateau wordt dit gebied bijna volledig als akkergebied ingekleurd. Een uitzondering hierop vormt de Babelombeek welke als graslandgebied best tot zijn recht komt. De Babelombeek wordt heringericht tbv. waterzuivering en ecologische optimalisering. De zuidelijke valleirand met talud wordt ingericht als groenstrook met als doel dit valleitje landschappelijk te versterken. Op het einde van de langsgracht aan de weg te Babelom wordt een kleinschalige waterzuivering voorzien.

Ter bescherming van de valleien van Jordaanbeek en Molenbeek worden bufferzones aangelegd en bebost (zie ook Hoofdstuk 9. Jordaanbeek- en Molenbeekvallei). Verder wordt ook ten zuiden van de Jordaanbeekvallei thv. Honsem een ingesloten gebiedje omgeven door taluds ingericht als extensieve zone, vanwege haar klein landbouwkundig belang.

Centraal op het plateau ten zuiden van Babelom wordt een wegverbetering voorzien met enkelvoudige beton aansluitend op een bestaande, en eventueel te verbeteren kassei-verharding. Deze weg wordt aangelegd tot waar nodig volgens herverkaveling en wordt verder afgeschaft omwille van dezelfde reden. Ook ten zuiden hiervan wordt een weg verbeterd (betonpuinsteenslag) tot waar nodig voor herverkaveling, het overige deel wordt afgeschaft.

Andere insteekwegen die verbeterd worden met betonpuinsteenslag vertrekken vanuit de Molenstraat, de Kerselarestraat en Babelom.

De oude landweg parallel aan de Molenstraat wordt geherwaardeerd tbv. de landbouw als weg in betonpuinslag. Tevens zal de aanleg van een berm met gracht ook zorgen voor een bescherming van de naastliggende tuinen tegen erosie. Deze gracht zal aangesloten worden op de bestaande gracht langs de Molenstraat via de noordoostelijk gelegen insteekweg die met betonpuinsteenslag wordt verbeterd.

De landweg die verbinding maakt tussen Babelom en de Kerselarestraat wordt deels afgeschaft tbv. de herverkaveling. De landweg tussen Meldert en Honsem, over Babelom, wordt behouden. Het hol gedeelte wordt gebufferd. Het stukje dat als wandelweg fungeert wordt tvv. de wandelaars verbeterd.

De kasseiweg thv. de Carolushoeve wordt gebufferd.

Om erosie tegen te gaan worden in het zuidelijk en het noordwestelijk deel van het plateau stroken aangelegd in het akkergebied, conform de erosiegevoeligheid van deze locaties.

8.11 PLATEAU van BEVEKOM

Dit deelgebied is gesitueerd ten zuiden van de Kerselarestraat/Hoegaardsesteenweg en de grens van het onderzoeksgebied (Gewestgrens, Waverse steenweg). Ten westen vormt de helling aan de Vloedgracht de begrenzing. Het gebied omvat naast het plateau ook de woonkern van Meldert, het parkdomein van Meldert en het brongebied van de Molenbeek.

Het plateau vormt een intensief akkergebied. Naast herverkaveling van landbouwgronden zijn de belangrijkste maatregelen hier wegeaanleg en in mindere mate ook erosiebestrijding.

De ontsluiting van het plateau gebeurt door 2 grote lussen en de herwaardering van een oude landbouwweg, die als hoofdontsluiting worden verbeterd. Een eerste lus wordt gevormd door de insteekweg vanuit de Hoegaardsesteenweg op de grens tussen Boutersem en Bierbeek te verbinden met de insteekweg van het Rot. Beide wegen kunnen worden verbonden via een nieuwe weg die parallel loopt met de Gewestgrens. Deze wegen worden verhard met betonsporen. Tussen het Rot en de Paardekerkhofstraat wordt de kasseiweg behouden, vanwege het cultuurhistorisch aspect van het tracé en haar omgeving (kapel van Overem met stervormig wegenpatroon). De verbetering is noodzakelijk vanwege de technische gebreken aan de bestaande kasseiweg. Het overige deel wordt verhard met betonsporen, uitgezonderd in de bochten, waar volle beton wordt voorzien om de vrije wendbaarheid van landbouwvoertuigen mogelijk te maken. Ter hoogte van het Rot worden de 2 tegenoverliggende insteekwegen verbeterd met betonpuinsteenslag.

Een tweede lus vertrekt van hetzelfde kruispunt met de Kerselarestraat, langs de Kapel van Overem, over de weg van Croix Gettoux tot aan de Gewestgrens. Van hieruit wordt een nieuwe verbinding gemaakt met de Ettenbeekweg, die op zijn beurt ook een nieuwe zuidelijke verbinding maakt met de Waverse Steenweg. Deze lus wordt volledig verhard met enkelvoudig beton, met uitzondering van de holle weg thv. de Begijnenweg die als kasseiweg wordt behouden en verbeterd; en van het hol gedeelte van de Ettenbeekweg die wordt verbeterd met walsbeton. De Kapel van Overem (met de oude linde) wordt hierdoor een knooppunt voor de landbouwontsluiting en wordt daarom ook heringericht als oriëntatiepunt met historische meerwaarde. Ze zal worden aangelegd als historische plek dmv. een aangepast verhardingsontwerp op basis van kassei. De linde wordt verzorgd en gesnoeid. De Buretteweg wordt als secundaire weg verbeterd met betonpuinsteenslag. Het deel van de Buretteweg tussen de Ettenbeekweg en de Gewestgrens wordt als insteekweg voorzien, naargelang de behoefte van de herverkaveling. De landweg tussen de Buretteweg en de Waverse Steenweg wordt deels afgeschaft, alsook het laatste deel van de Ettenbeekweg.

De volgestorte holle weg tussen de Begijnenweg en de Veldstraat wordt gesaneerd. Het gedeelte thv. de Begijnenweg wordt aangelegd als wandel- en fietsverbinding ten einde sluisverkeer te vermijden. Het gedeelte richting Veldstraat wordt verbeterd met beton ifv. landbouw en recreatief medegebruik. Daarom zal mogelijks een éénzijdige afgraving van een talud noodzakelijk zijn ten einde de wegeaanleg mogelijk te maken.

De Veldstraat wordt verbeterd als betonweg. Het hol gedeelte van de weg Opvelp-Meldert thv. de Bevekomse Straat wordt heraangelegd in kassei, het overige deel wordt aangelegd in betonsporen. De Bevekomse Straat wordt behouden als kasseiweg, het onverhard gedeelte wordt verbeterd met betonpuinsteenslag. De weg van Opvelp naar Meldert kan ook als recreatieve fiets/wandelverbinding dienst doen. Hiervoor wordt het gedeelte tussen de Hoegaardse Steenweg en de Bevekomse Straat ingericht als recreatieve verbinding. Om het achterliggend land als eventuele huiskavel voor het aanwezige melkveebedrijf toegankelijk te houden worden eventueel veeroosters voorzien. Hierdoor kunnen de runderen van een vrije uitloop genieten. Door het hergebruiken van

het verlengde van de Begijnenweg (aanleg in walsbeton) kan tevens een sanering plaatsvinden van de holle weg, die momenteel als sluikstort wordt gebruikt.

Een belangrijke herinrichting voor fietsers wordt voorzien langs de Hoegaardse Steenweg/ Kerselarestraat, waar wordt voorgesteld om een fietspad aan te leggen tbv. het functioneel en recreatief fietsverkeer. Dit fietspad wordt buiten de bebouwde kommen aangelegd als een gescheiden één- of tweezijdig fietspad. Binnen de bebouwde kom wordt een inrichting voorzien waarbij de fietsers niet volledig worden afgescheiden van de vierwielers. Verder worden hierbij ook kruispunten heraangelegd ter verbetering van de veiligheid in het algemeen: thv. de Waverse Steenweg te Meldert, thv. Babelom/Drogenberg, thv. de Rottebeek (poorteffect), thv. de Willebringsestraat, thv. de Verbrande Toren/ Kapelstraat.

Andere maatregelen op het plateaugebied hebben veelal te maken met erosiebestrijding, bescherming van holle wegen, natuurontwikkeling en archeologie. Erosiebestrijdende maatregelen worden voorzien door de aanleg van stroken langs taluds en door het verder aanleggen van taluds. Zo worden maatregelen getroffen thv. een depressie op het plateau ten zuiden van de Vloedgracht (waar bovendien van wordt gebruik gemaakt om een wandelpad te voorzien), als verbindingselement aan de betonplateaus van het voormalig vliegveld tussen de Bevekomse Straat en het Rot, door het talud te beschermen en verder door te trekken tussen de Ettenbeekweg en Meer, en langs de taluds thv. de Keulenstraat. De buffering van de holle wegen hebben tevens ook een erosiewerende functie. Buffering wordt voorzien aan de Hoegaardse Steenweg, de Bevekomse Straat, de Begijnenweg, de weg Opvelp-Meldert, de weg van Croix Gettoux, de Buretteweg, de Ettenbeekweg en de Gaatstraat.

De nieuwe lusweg vertrekkende vanuit Honsel (Meldertstraat) wordt voorzien van een nieuwe langsracht ifv. de huidige wateroverlast.

Op de Blotenberg werd de aanwezigheid van een Gallo-Romeinse Villa geattesteerd. Deze villa dreigt echter stilaan door erosie verloren te gaan. Daarom zullen op dit perceel erosiebestrijdende maatregelen genomen worden.

De erosiewerende maatregelen (met uitzondering van taluds nabij Keulen) worden ook uitgebreid tot extensieve akkerstroken tbv. akkerorganismen. Voornamelijk moet dit voor de lokale hamsterpopulatie uitwijkmogelijkheden bieden binnen een geïntensiveerd landbouwgebied. Aanvullend wordt de omgeving van de Moordenaarsweg thv. het hol gedeelte uit intensieve landbouw onttrokken met dezelfde reden.

Voor de bovenlopen van de Molenbeek wordt een gedeeltelijke herinrichting voorzien om de ecologische waarde te verhogen via beekherstel, poelenaanleg en waterzuivering. Thv. de Keulenstraat, tussen de Meerstraat en Overemstraat en stroomopwaarts de donjon worden enkele percelen omgezet naar extensieve landbouw, vanwege hun hoge natuurwaarden. De overige valleigronden worden voorzien als grasland. De aanwezige doorsteek voor het aanliggende landbouwbedrijf wordt verbeterd als secundaire insteekweg.

Tevens wordt de oude voetweg heraangelegd langs de vallei van de Molenbeek tussen Meer- en Overemstraat. Het voetwegje ter hoogte van de donjon wordt geherwaardeerd.

Het parkdomein van Meldert wordt als beschermd landschap met uitzonderlijke (tuin)architecturale en natuurwaarden heringericht. De te nemen maatregelen worden door een zonering van het domein bepaald (zie kaart 20). De zone rond de schoolgebouwen worden indien nodig geoptimaliseerd naar veiligheid toe van inkomend en uitgaand schoolverkeer. Een herinrichting houdt rekening met de cultuurhistorische aspecten. De zone tussen de gebouwen en de vijvers wordt heringericht volgens de plannen van Louis Vander Swaelmen, befaamd Belgisch ontwerper van de tuin in het begin van de eeuw. Vele relictten van deze tuin zijn nog bestaand. Het uitgangspunt voor de herwaardering zal bestaan uit het integreren van de historische tuinstructuur binnen een waardevol ecologisch gegeven. Conform de filosofie van de toenmalige ontwerper zal ook nu een evenwicht nagestreefd worden tussen natuur en mens. De tuin vormt een

overgang tussen de school en het bos. Ze heeft daarom niet enkel een cultuurhistorisch en een ecologisch belang maar ook een educatief belang. De zone ten noorden van de vijvers ten slotte is een gevarieerd bos waar naast bosbeheer ook aandacht moet uitgaan naar een landschappelijke optimalisering van de vijvers. Dit betekent een waterbeheersingsplan en maatregelen voor afvalwaterzuivering.

Een verdere uitwerking van dit deelproject moet in samenwerking gebeuren met AROHM Afd. Monumenten en Landschappen, AMINAL Afd.Natuur, de eigenaars van het domein, de Gemeente Hoegaarden en de Provincie Vlaams-Brabant.

Ten laatste wordt het historisch St-Rochuskapelletje gerestaureerd.

8.12 OPVELP

Tussen de Hoegaardse Steenweg, de onderzoeksgrens en ten westen van de helling van de Vloedgracht (Hazenberg), ligt het deelgebied Opvelp. Grotendeels is ook dit gebied een akkerplateau. Ten westen ligt de dorpskern van Opvelp. Op de zuidoostgrens is het plateau bebost (Remmelenbos). Dit bos loopt een eindje mee met de sterke helling van de Vloedgracht. Deze helling vormt verder een westelijk geïënteerde flank. De huidige en potentiële natuurwaarden hier nopen tot het extensiveren van enkele percelen, zodat het geheel als ecologische structuur kan gevrijwaard worden. De aangrenzende te behouden landweg wordt statutair als voetweg ingetekend zodat een garantie wordt ingebouwd om ongewenst verkeer te vermijden. Het landbouwkundig gebruik wordt behouden. Tevens wordt deze landweg gebufferd, deels als erosiewerende maatregel. Aansluitend op deze weg wordt een wandelpad voorzien, richting Meldert (zie Hoofdstuk 11. Plateau van Bevekom). Het oud gedeelte ervan op het plateau wordt afgeschaft. De vloedgracht wordt hersteld, ze wordt ingericht als zone voor infiltratie van hemelwater en ze wordt gebufferd tav. de aanliggende akker.

Het akkergebied (Remmelenveld) wordt ontsloten via een nieuwe lus die geënt wordt op de Moordenaarsweg. Deze laatste wordt aangelegd in betonsporen tot aan de Kameel. Dit weggedeelte wordt aangelegd in volle beton, vanwege de scherpe helling die moet worden overbrugd. Parallel met de Vloedgracht wordt tevens een insteekweg voorzien in betonpuinsteenslag indien nodig voor herverkaveling en/of erosiewering. Op het Remmelenveld wordt tevens bij de herverkaveling rekening gehouden met de helling ten einde erosie te minimaliseren.

Het talud langs de Moordenaarstraat wordt betrokken bij het openbaar domein.

De Perrestraat wordt verbeterd als kasseiweg en aan weerszijden gebufferd om een lijnelement te vormen met de overzijde van de Waverse Steenweg. Het verlengde van de Culotstraat wordt als insteekweg verbeterd met betonpuinsteenslag, naargelang de behoefte voor herverkaveling. Thv. de Culotstraat wordt evenwel een wal met gracht aangelegd waarover de weg zal worden aangelegd, ter voorkoming van wateroverlast in Opvelp. Rondom het kruispunt van de Perrestraat met de landweg richting Bevekom worden erosiewerende stroken voorzien. Overige wegen worden behouden in hun huidige staat.

De weiden ten westen van de Culotstraat worden als dusdanig bewaard.

Hoofdstuk

9

AANVULLENDE GEGEVENS

9.1 Grondbalans

Het Ruilverkavelingsplan wordt ter verduidelijking becijferd. Deze becijfering is gebaseerd op de digitale gegevens van het overzichtplan. Ze geeft een kwantitatief overzicht. Dit geeft een nauwkeurig beeld van achtereenvolgens de 'bruto' en 'netto'-grootte van het gebied, van de indeling van vlakvormige en lijnvormige maatregelen en van het huidige gebruik t.o.v. de nieuwe visie op het gebied.

Dit beeld is kwantitatief van aard en kan niet los gezien worden van de te nemen maatregelen zoals beschreven in voorgaande hoofdstukken. Maatregelen als herverkaveling, landschappelijke inrichting en dergelijke kunnen (nog) niet becijferd worden. Dit betekent dat hoewel de grondbalans gebiedsdekkend is, niet alle elementen hier aan bod komen. Het weze daarom belangrijk deze becijfering met omzichtigheid te hanteren.

1. Het Gebied waarop het onderzoek naar het nut en de wijzigingen hierop is vastgesteld is 3187 ha groot. Hierin zitten echter nog zones die juridisch geen open ruimtes zijn; te weten woongebieden, industriële en ambachtelijke zones volgens het Gewestplan. Deze bestrijken een oppervlakte van 272ha. Hierdoor komt het feitelijk te onderzoeken gebied op 2915ha.

1. Grootte van het Ruilverkavelingsgebied

■ onderzoeksgebied:	3.187 ha
■ uit te sluiten zones:	272 ha
RUILVERKAVELINGSGEBIED:	2.915 ha

2. Volgens het Ruilverkavelingsplan wordt deze oppervlakte gestructureerd en ingedeeld in verscheidene gebruikseenheden (zie legende van het overzichtplan). Hierbij zijn er een aantal bestaande functies: bebouwing buiten de woongebieden volgens het Gewestplan, bestaande bos- en natuurgebieden, watervlakken en infrastructuren: samen 500ha.

De landbouwfunctie vinden we op de plateaus en in de valleien onder de vorm van grasland: samen 2278ha.

Naar natuurontwikkeling toe wordt een onderscheid gemaakt in extensief grasland in de valleien, gradiënten en bufferzones: samen: 129ha.

Actief te beschermen archeologische sites beslaan samen: 13ha.

Deze oppervlakten zijn het resultaat van een afweging van de diverse functies en waarden in het gebied, rekening houdend met de huidige grondynamiek. Dit laatste is tevens gebaseerd op een observatie van de autonome evolutie van grondaankopen in het Ruilverkavelingsgebied.

2. Indeling van het Ruilverkavelingsgebied (volgens de legende van het Ruilverkavelingsplan)

■ landbouwgebied (plateaus)	2.073ha
■ landbouwgebied (vallei)	194ha
■ bestaande bos- en natuurgebieden	194ha
■ bebouwing (excl. uitgesloten zones)	167ha
■ andere (wegen, infrastructuur,...)	138ha
■ extensief grasland (natuurontwikkeling)	65ha
■ gradiënten en buffers	64ha
■ archeologische sites	8ha
■ archeologische site met gebruiksrecht	5ha
■ watervlakken	7 ha
TOTAAL:	2.915ha

3. De totale oppervlakte van 2915ha is echter niet het areaal dat effectief een buiten-gebiedsfunctie heeft. Bebouwing en infrastructuur vallen daarom buiten het gebied dat volgens het Ruilverkavelingsplan als open ruimte wordt opgenomen. Daardoor wijzigt de oppervlakte van het Ruilverkavelingsgebied naar een 'netto'-oppervlakte van 2610ha.

3. Netto Ruilverkavelingsoppervlakte

■ Ruilverkavelingsgebied	2.915ha
■ - bebouwing	167ha
■ - wegen en infrastructuur	138ha
TOTAAL:	2.610ha

4. Ter verduidelijking kunnen we deze 'netto'-oppervlakte ook indelen volgens de landschapsstructuren. Hierdoor wordt tevens duidelijk dat de voorziene maatregelen vooral gerelateerd zijn aan de landschappelijke parameters. Hierbij kan worden afgelezen dat 2121ha plateau de belangrijkste landschapseenheid is naar oppervlakte toe, t.o.v. 397ha valleien en 92ha gradiënten en overgangen tussen plateau en vallei.

4. Indeling van de ruilverkavelingsoppervlakte (volgens de landschappelijke indeling)

■ Plateau:	
■ akker (incl. fruitteelt,...)	2.073ha
■ bestaand bos	12ha
■ archeologische sites	8ha
■ archeologische site met gebruiksrecht	5ha
■ grasland	23ha
■ SUBTOTAAL	2.121ha
■ Gradiënt:	
■ ontwikkelingszone	64ha
■ bestaand bos	28ha
■ SUBTOTAAL	92ha
■ Vallei:	
■ intensief grasland	171ha
■ bestaand bos	154ha
■ extensief grasland	65ha
■ vijvers	7ha
■ SUBTOTAAL	397ha
TOTAAL	2.610ha

5. M.b.t. de lineaire elementen wordt een onderscheid gemaakt in de aard van de elementen, zijnde wegen, waterlopen en groenstroken. Voor 55km 280m wegen wordt hoofdzakelijk ivf. landbouwontwikkeling een verbetering voorzien. Deze verbetering gebeurt onder diverse vormen naargelang noden en randvoorwaarden (zie Hoofdstuk 5.3.1. Thematische Opties). Van een totale lengte van 24km 584m overgebleven en niet te verbeteren landwegen wordt er 6km 123m officieel afgeschaft tvv. van de herverkaveling van gronden. Voor fietsers en wandelaars wordt in totaal voor 15km 903m wegverbetering voorzien. Tevens moet hierbij genuanceerd worden dat voor 19km 396m steenslagwegen eigenlijk bij deze landwegen kunnen worden toegevoegd als semi-verharde landwegen. 5km 897m aan secundaire waterlopen worden heringericht. Daarbovenop wordt op 5km 541m specifieke maatregelen getroffen voor infiltratie van hemelwater. Eén

waterloop wordt naargelang de topografie en het waterbeheer verlegd over een lengte van 819m.

Lineaire groenelementen worden beschermd of heringericht ter realisatie van diverse thematische opties. Ifv. van de landschappelijke waarde, voornamelijk van holle wegen, worden 34km 555m houtkantstroken beschermd. Het betreft meestal taluds aan weerszijden van de holle wegen. Ifv. erosiebestrijding wordt 10km 366m aan grondstroken ingericht, deels gelegen langs wegen, deels in het veld op scheidingslijnen van percelen en langs bestaande taluds. Op het plateau van Bevekom worden enkele van deze erosiemaatregelen tevens aangevuld met akkerstroken voor akkerorganismen (lengte: 2km 312m).

Van de bestaande taluds in het gebied liggen de meeste langs te behouden (holle) wegen: 67km 962m. De overige 10km 690m liggen verspreid over uitgesloten zones, in natuur- en bosgebieden, langs waterlopen, langs erosiewerende stroken en in landbouwgebied. De taluds die vrijliggend voorkomen in het landbouwgebied, zijnde voor een lengte van 3km 385m, zullen worden behouden en aangewend als perceelsgrens in de herverkaveling van percelen.

5. Lineaire maatregelen

■ Wegen:

■ <i>betonsporen</i>	11.405 m
■ <i>enkelvoudig beton</i>	13.283 m
■ <i>walsbeton</i>	1.980 m
■ <i>kassei</i>	9.216 m
■ <i>Betonpuinsteenslag</i>	19.396 m
■ TOTAAL	55.280 m
■	
■ <i>te behouden landwegen</i>	24.584 m
■ <i>af te schaffen landwegen</i>	6.253 m
■ TOTAAL (te behouden)	18.331 m
■	
■ <i>Fietspad (beton)</i>	12.500 m
■ <i>Wandelpad (semi-verhard)</i>	3.403 m
■ TOTAAL	15.903 m

■ Waterlopen

■ <i>her in te richten</i>	5.897 m
■ <i>maatregelen ifv. Infiltratie</i>	5.541 m
■ <i>te verleggen/af te schaffen</i>	819 m

■ Bufferstroken

<i>ifv. landschappelijke waarde</i>	34.555 m
<i>ifv. erosiebestrijding</i>	10.366 m
<i>ifv. akkerorganismen</i>	2.312 m

■ Taluds

<i>In uitgesloten zones</i>	1.083 m
<i>Langs te behouden wegen</i>	67.962 m
<i>In natuur- of bosgebied</i>	3.876 m
<i>Langs waterloop</i>	761m
<i>Als erosiewerende strook</i>	1.585m
<i>Vrijliggend in landbouwgebied</i>	3.385m
TOTAAL	78.652m

5. Ten laatste wordt een overzicht gegeven van het huidig gebruik van het gebied in relatie met de voorziene functies volgens het Ruilverkavelingsplan.

Hieruit blijkt dat de visies grotendeels overeenstemmen met het huidig gebruik van de verschillende landschapseenheden.

6. Huidig Gebruik van de verschillende vlakvormige maatregelen (afgeronde cijfers)

■ Plateau (visie akker, laagstamfruit, grasland voor huiskavels)

■ akker	1.930 ha
■ weiland/hooiland	55 ha
■ laagstamfruit	36 ha
■ tuinbouw	13 ha
■ braak	11 ha
■ boomkwekerij	8 ha
■ andere	20 ha
■ TOTAAL	2.073 ha

■ intensief grasland

■ weiland/hooiland	151 ha
■ akker	24 ha
■ andere	19 ha
■ TOTAAL	194 ha

■ Extensief grasland

■ weiland/hooiland	44 ha
■ akker	8 ha
■ andere	13 ha
■ TOTAAL	65 ha

■ gradiënten en buffers

■ akker	40 ha
■ Andere	24 ha
■ TOTAAL	64 ha

■ archeologische sites

■ akker	7 ha
■ andere	1 ha
■ TOTAAL	8 ha

■ archeologische site met gebruiksrecht landbouw

■ akker	5 ha
■ TOTAAL	5 ha

9.2 Natuurdecreet

9.2.1 Aanduiding van percelen n.a.v. Art.36.2 (zie kaart 21)

Het Artikel 36.2 uit het Natuurdecreet stipuleert dat in een Ruilverkavelingsplan gronden kunnen worden aangeduid die in aanmerking **kunnen** komen om als natuurreserveaat te worden aangeduid. Het moet om gronden gaan met een hoge actuele of potentiële natuurwaarde en een lage landbouwwaarde, en waarvan een mogelijke erkenning de agrarische structuur niet aantast. Het rapport wil er ook aan toevoegen dat de aanduiding van deze gebieden geen invloed mag hebben op het hervergunnen van landbouwbedrijven.

De gebieden die worden aangeduid op het plan om in aanmerking te komen als natuurreserveaat zijn enerzijds de gebieden die werden aangeduid als extensieve graslanden en eventuele bosuitbreidingen, en als gradiënt- en buffergronden. In totaal betreft dit 129ha. Anderzijds werden ook gronden aangeduid die volgens het Ruilverkavelingsplan niet natuurgericht in te richten zijn, m.n. minder waardevolle landbouwgronden die grotendeels toch nog voor landbouw in te richten zijn als graslanden. Vermits er nog geen bodemclassificatie werd opgesteld, werden de criteria hiervoor gebaseerd op de landbouwkundige bodemwaarde. Ook de hellingsgraad diende als aanvullend criterium hierop.

Volgende gebieden worden voorgesteld:

zone Pertseveld: voorkomen van Gax bodems en een zware helling.
zone Vondelbeek: voorkomen van Aip en Edx bodems.
zone Molenbeek: Afp bodem.
zone Fonteinbeek: Aip en vAip bodems.
zone Babelombeek: voorkomen van Afp gronden
zone Menebeek: Aip en vAip bodems.
zone spoorweg: Edx en Gbx bodems op historisch opgehoogde terreinen.

In totaal betreft het hier 35ha, waarvan 24ha nu reeds als grasland in gebruik is. 6ha zijn bos- of natuurgebied en 5ha zijn momenteel als akker in gebruik, maar hebben een bodemgeschiktheid voor grasland.

9.2.2 **Zorgplichtrapportering en voorstel van monitoringprogramma**

De rapportering over de zorgplicht en het voorstel van monitoringprogramma is opgenomen als apart dossier in bijlage.

9.3. **Passende Beoordeling inzake projectontwikkeling in Vogel- en Habitatrichtlijngebieden**

De Passende Beoordeling is opgenomen als apart dossier in bijlage.

10. KOSTENRAMING

De kostenraming is bijgevoegd als bijlage. Blad 1 betreft de kostenraming ingedeeld volgens de belangrijkste thema's en verdeeld volgens een voorstel tot verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel is gebaseerd op de subsidiereglementering van het Vlaams Gewest. Aanvullend willen we tevens de mogelijkheid suggereren om een co-financiering uit te werken voor een aantal specifieke materies van Vlaams belang die passen in de uitvoering van specifieke beleidsdomeinen. Hiervoor verwijzen we tevens ook naar de verder uit te werken studies opgenomen in de Conclusie van dit rapport. De uitvoering van maatregelen in de Velpevallei of Menebeekvallei kadert in het beleid van Afdeling Water; de uitvoering van maatregelen voor waterzuivering is uitvoering gevend aan het beleid van de VMM; de inrichting van de natuurgebieden aangeduid in het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Hoegaardse Valleien" is een implementatie van het beleid van AROHM afd. Ruimtelijke Ordening en AMINAL afd. Natuur; de herwaardering van het Parkdomein van Meldert is gekaderd in het Landschapsdecreet en uitvoering gevend aan het beleid van AROHM afd. Monumenten en Landschappen.

Verder werd er rekening gehouden met de "traditioneel" gewenste bijdrage van de Gemeentes. De Gemeentelijke bijdrage werd verder aangevuld met een verhoogde Provinciale bijdrage voor materies met regionaal belang en passend in het Provinciaal beleid en/of het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan. De bijdrage van de eigenaars werd beperkt tot kosten van onmiddellijk belang: opgelegde kosten voor kavelwerken en wegenwerken voor de private en particuliere eigenaars; vrijwillige kosten voor private kleinschalige waterzuivering en erffbeplantingswerken; kosten voor natuurinrichtingswerken voor de private natuurverenigingen.

Blad 2 toont de Gemeentelijke bijdrage verdeeld over de 4 deelnemende Gemeentes.

Hoofdstuk
11

Conclusies

Het Ruilverkavelingsplan toont aan dat een inrichting van dit gebied via ruilverkaveling nuttig kan zijn.

Zoals blijkt uit thematische - en de deelgebiedsopties (hoofdstukken 7. en 8.) zijn er nog een aantal aspecten die verder dienen te worden uitgewerkt vooraleer een uitvoeringsplan uit te werken.

Het betreft volgende aspecten:

- **Maatregelen voor Beekherstel in de Velp:** Specifiek voor vissen en andere watergebonden organismen dient een studie te worden gemaakt voor optimalisering van het beekmilieu, te meer daar recentelijk ook de waterkwaliteit van de Velp werd aangepakt en ook stroomafwaarts in het kader van Ruilverkaveling Vissenaken maatregelen worden genomen ivf. de ecologische waarde van de Velp. Hiervoor kan een samenwerking worden voorgesteld met AMINAL Afd. Water en Natuur, de Provincie, de Gemeente Boutersem en het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer.
- **Waterbeheersing op de Menebeek:** Op basis van de opmeting door AMINAL Afd. Water kan een hydrologische studie worden opgesteld om de noodzaak en de localisatie van maatregelen in te schatten. Een samenwerkingsverband is noodzakelijk met AMINAL afd. Water, de Provincie Vlaams-Brabant, de Stad Tienen en de Gemeentes Hoegaarden en eventueel Boutersem, Watering De Mene.
- **Afvalwaterzuivering in de Jordaan- en Molenbeekvallei:** De opmaak van een strategie voor afvalwaterzuivering is belangrijk om duidelijk te kunnen maken welke maatregelen via Ruilverkaveling kunnen worden genomen. Overleg is hiervoor noodzakelijk met VMM en de gemeentes Boutersem en Hoegaarden.
- **Het Parkdomein van Meldert:** Gezien de wettelijke bescherming, de erkenning en de bijzondere cultuurhistorische waarde wordt voorgesteld om een inrichtingsplan hiervoor op te stellen. Hiervoor wordt een stuurgroep opgericht met AROHM Afd. Monumenten en Landschappen, AMINAL Afd. Natuur, Provincie Vlaams-Brabant, Gemeente Hoegaarden en de eigenaars van het Domein.
- **De aanleg van fietspaden langs hoofdverbindingswegen:** Om deze fietsverbindingen annex verkeersveiligheidsingrepen deskundig te ontwerpen, is het aangeraden om een eenvoudig tracé-concept te ontwikkelen. Deze kan dan als basis dienen voor een technisch ontwerp.
- **De erosiewerende maatregelen** via een enquête te bevestigen. De bedoeling moet zijn om naast informatie-inwinning ook de landbouwbevolking te sensibiliseren voor deze problematiek.
- **Het opzetten van een samenwerkingsverband voor het beheer van landschappelijke maatregelen**, vnl. Holle Wegen; i.s.m. Vlaams Gewest, Provinciebestuur, Gemeentebesturen, Landbouw-, jacht- en natuurverenigingen. Dit project komt tevens in aanmerking in het kader van PDPO (Europese steunmaatregel inzake Plaattelandsontwikkeling)
- **De uitvoering van de werken voor Natuurontwikkeling** wordt voorafgegaan door de opstelling van een **Prioriteitenkaart voor Natuur**. Deze kaart toont de zones die prioritair dienen ingericht te worden voor Natuur. Indien de Reservezones voor natuur (terassenlandschap Kumtich en weide aan de Vloedgracht te Opvelp) dienen ingericht te worden dienen ze op deze kaart te worden opgenomen. De kaart wordt opgesteld i.s.m. AMINAL Afd.Natuur en Natuurpunt vzw.

Voor alle andere maatregelen die worden voorgesteld in het Ruilverkavelingsplan kan onmiddellijk worden overgegaan tot de uitvoeringsfase. Zoals vermeld in de Opdrachtdefiniëring (Hoofdstuk 6) wordt vanwege het karakter van het Ruilverkavelingsplan en de aard van het gebied voorgesteld om elk technisch ontwerp te laten voorafgaan door een schetsontwerp dat als opdrachtformulering moet dienst doen. Dit zal de efficiëntie van de

technische ontwerpen aanzienlijk verbeteren. Volgende Technische Ontwerpen worden opgemaakt:

- **Herverkavelingsstudie:** Dit is een continu proces dat de nieuwe kavelverdeling begeleidt voor eigenaars en gebruikers.
- **Ontwerp Cultuurtechniek:** Dit ontwerp voorziet alle grondwerken, wegeniswerken en andere die nodig zijn om de herverkaveling, de verkeersinfrastructuur, de waterwerken, de afvalwaterzuivering en erosiebestrijdende en natuurtechnische maatregelen te realiseren.
- **Landschapontwerp:** Hierbij worden alle maatregelen voorzien voor natuurontwikkeling en beplantingswerken, alsmede de herwaardering van kapelletjes en recreatieve voorzieningen.
- **Archeologische sites:** De vier te beschermen archeologische sites dienen te worden ingericht conform hun historische context en hun educatieve waarde. Gezien de specificiteit van deze sites wordt voorgesteld om een bijzonder technisch ontwerp hiervoor te ontwikkelen.